

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XXXII. évfolyam 11. szám *Társadalmi, kulturális, hagyományőrző online folyóirat * **2025. november**

Halottak napja

A keresztény kultúra évezredektől fogva megemlékezik elhunytjainkról. Ez a szokás megmaradt és ma is gyakorolják. Benyik György teológus professzort, szegedi plébánost erről kérdezte Tráser László

Benyik György teológus professzor, Szeged-Tarján város plébánosa 50 éve gyakorolja a papi hivatást. Ez elegendő idő ahhoz, hogy összehasonlítási alapja legyen: vajon gyakoribb-e az utolsó kelet iránti kérés, vagy ez mindig is állandó igény volt.

Kétségtelen, hogy az emberek halálra való felkészülésében és a halálhoz való viszonyulásában 50 év alatt változás állt be. Talán sokan emlékeznek a Nemzeti dal záró soraira: „hol sírjaink domborulnak, unokáink leborulnak, és áldó imádság mellett mondják el szent neveinket...”, ami azt jelenti, hogy a halálra való felkészülést vagy a temetőlátogatást mindig imádság, vagy valamilyen szertartás kísérte. Érdekes tapasztalataim vannak: arról, hogy sokan vannak, akik a halál előtt rettegnek, és akadnak, akik már felkészültek rá, s ezt a földi élet természetes részének tekintik, és természetesnek tartják, hogy odamennek szeretteikhez, akik korábban eltávoztak, és majd a Jóisten előtt fognak találkozni velük.

Ez a tendencia lassan változott, amiben a háború utáni nemzedék haláltól való félelmei is szerepet játszottak. Ezeknek a borzalmas élményeknek legfőbb emlékei a temetők, és ezekhez a temetők-höz való viszonya az oda látogatóknak.

A síremlékek formája és mérete, illetve az odalátogatók lelki hozzáállása igen változatos. Például Kolozsvárott a Házsongárdi temetőben a magyarok nemcsak virágot visznek a sírokhoz, hanem imádkoznak is a síroknál. Angliai Cambridge mellett az amerikai katonai temetőben a keresztiek katonás rendben sorakoznak, köztük zsidó csillagok is találhatóak elvéve, de természetes, hogy építettek templomot is a temető mellé, ahol rendszeresen gyászszertartásokat tartanak az elhunyt katonáért. New Jersey-ben, New York közelében egy nagy parkban található a magyarok sírjai, de nehéz őket megtalálni, és még a híres magyar elhunytaknak is kevés a látogatójuk. Szegeden a belvárosi temető urnafalához járók, illetve a zsidó vagy szerb temetőbe látogatók viselkedése is igen eltérő. Soltvadkerten létezik zsidó temető, de mára már nincs, aki látogassa. Párizsban a Père-Lachaise temető, Londonban a Westminster-apátság alatti emlékművek turistalátványosságnak számítanak.

folytatás a 17. oldalon

A tartalomból:

5. IN MEMORIAM:
Szabó Erna nővér

16. Tanár édesapám és tanítónő édesanyám

Október 30-án ülésezett Gyomaendrőd város Képviselő-testülete. Elfogadásra került 18 napirendi pont, majd a zárt ülésen is megvitatták a képviselők két előterjesztést. Az alábbiakban olvasható a testületi ülés anyagának összefoglalójából a részlet.

1. Módosításra került Gyomaendrőd Város Önkormányzatának 2025. évi költségvetéséről szóló rendelete, amelyet az alábbiak indokoltak:

A rendelet módosítási hatását kiváltó Képviselő-testületi döntések pályázat útján nyert különböző alapoktól és egyéb szervezetektől kapott pénzbeli támogatások

Intézményi, saját hatáskörben történt előirányzott átcsoportosítások

A fentiek hatásaként a költségvetési főösszeg 254.447 E Ft-tal változott

2. Az önkormányzat 2025. évi háromnegyed éves pénzügyi beszámolója

Gyomaendrőd Város 2025. évi költségvetése a 3/2025. (II. 13) rendeletével fogadta el a Képviselő-testület. A beszámoló az önkormányzat és intézményei 2025 első 9 hónapja gazdálkodásának alakulását mutatja be.

A vizsgált időszakban megállapítható, hogy az önkormányzat kiadásai mindösszesen 50,42%-on teljesültek, míg a bevételek mindösszesen 83,70%-on realizálódtak.

A Közös Önkormányzati Hivatal kiadásainak alakulása: 71,98%, a bevételei: 74,29%

Határ Győző Városi Könyvtár kiadásai: 67,82%-on, míg bevételei 72,87%-on realizálódtak

Kállai Ferenc Integrált Kulturális Intézmény és Művelődési Ház kiadásai: 78,06%, bevétele 82,72%-ot mutatott

Gyomaendrőd, Csárdaszállás, Hunya Kistérségi Óvoda és Bölcsőde kiadásai: 74,42%, bevételek összesen: 74,90%

Városi Egészségügyi Intézmény kiadásai mindösszesen: 70,34%, bevételei: 81,53%-on realizálódtak.

Gyomaendrőd Család- és Gyermekegészségügyi Központ kiadásai: 47,60%, bevételei: 71,91%

Térségi Szociális Gondozási Központ tárgyévi kiadása (adatok E Ft-ban): 896347

Megállapítható, hogy az intézménynél a személyi juttatások és a hozzá kapcsolódó járulékok az időarányos tervnek megfelelően, míg a dologi kiadások elmaradnak az időarányos tervtől. A tervezett nagyobb volumenű karbantartások, beruházások még ezután kerülnek elvégzésre

Önkormányzati kitekintés 2025. október 14.

Az Önkormányzat főszámláján 982 millió Ft rendelkezésre áll, mely az Önkormányzat által vállalt kötelezettségek teljesítésének, a folyamatban lévő pályázatok finanszírozásának forrását képezi. Fegyelmezett gazdálkodással úgy az intézmények, mind az önkormányzat részéről biztosított a város pénzügyi likviditása. A Képviselő-testület elfogadta az előterjesztést.

3. A 2025. július 7. napján bekövetkezett vihar okozta károk költségeinek enyhítésére Önkormányzatunk vissza nem térítendő támogatásra nyújtott be igényt a Magyar Állam felé. A kérelem jóváhagyására 2025. szeptember 23-án került sor. Az ellenőrzést követően jóváhagyott végleges vis maior támogatási igény összege: 12.431.656 Ft. A támogatás kiutalásáig a forrás megelőlegezése szükséges. A Képviselő-testület elfogadta az előterjesztés döntési javaslatában foglaltakat és megszavazta azt.

4. Beszámolót olvashattunk az idegenforgalmi adó ellenőrzésének eredményéről.

2025. június 1. és augusztus 31. között Gyomaendrőd Város közigazgatási területén a szálláshelyek vonatkozásában ellenőrzés történt, melynek alapját a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ (NTAK) adatbázisa és szálláshely-üzemeltetési engedélyek nyilvántartása képezte.

Az ellenőrök a helyszíni ellenőrzést hétvégén, illetve munkaidő után végezték. Első körben azok a szálláshelyek kerültek ellenőrzésre, amelyek a NTAK nyilvántartásban szerepeltek. Megállapításra került, hogy némelyek befejezték tevékenységüket, de ez nem került

még bejelentésre, voltak dupla regisztrációk, illetve befejezetlen nyilvántartásba vételi eljárások is. Összesen a bejelentett szálláshelyek szerinti ellenőrzés 137 helyszínt jelentett. Amennyiben hiányosság merült fel, ott ismételt ellenőrzés történt, összesen 23 esetben. Az ellenőrzés időszakában 115 jegyzőkönyv került felvételre.

Az ellenőrzés célja a jogkövető magatartásra ösztönzés, azaz a nyilvántartás pontos vezetése, az adóbevallás időbeli benyújtása, a beszedett adó befizetése.

Az ellenőrzés során 4 db. engedély nélkül működő szálláshely került felderítésre, 65 szállásadó felszólítva lett hiánypótlásra, illetve több esetben a bevallás megtörtént, de az adó nem került befizetésre. A felhívásra 16 szállásadó nyújtott be több évre visszamenőleg bevallást, melynek során 345.100 Ft idegenforgalmi adó került feltárássra. A többletbevételből számított vendégéjszaka száma 7.745, míg a befolyt többletbevétel 2.711 e Ft

A Képviselő-testület az idegenforgalmi adóról szóló beszámoló elfogadta.

5. Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete döntött arról, hogy megalapítja városunkban az „Év fiatalja” díjat. A döntés értelmében a hivatal elkészítette a rendelet-tervezetet, melynek megvitatására és elfogadására a testületi ülésen került sor.

A díj célja: hogy megerősítse és láthatóvá tegye az aktív fiatal állampolgári szerepvállalást, valamint, hogy ösztönözze úgy az egyéni, mint a közösségi fejlődést.

Az „Év fiatalja” díj adományozható: gyomaendrődi lakhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező 14-30 év közötti fiatal részére, aki tevékenysége során az alábbi területek egyikében legalább kiváló teljesítményt nyújt.

a)

Közösségi kezdeményezések szervezése, indítása

Fiatalokat mozgósító programban való részvétel

Társadalmi vagy közösségi felelősségvállalás (adománygyűjtés, környezetvédelem, közösségi terek rendbetétele

Hátrányos helyzetű csoportok támogatása önkéntes alapon

Önkéntes munka ifjúsági szociális vagy kulturális területen

b)

Olyan gyomaendrődi kötődésű fiatal számára, (23-30 év) akinek eddigi életpályája példaértékű és követendő minta kortársai számára

A díjat kaphatja: évente egy fő, vagy maximum 3 fős csoport, ugyanazon személy életében egyszer adható, a díj posztumusz is adományozható, a díj díszoklevélből és bruttó 100.000 Ft pénzzutalomból egyénileg, míg a csoport legfeljebb 150.000 Ft értékben jutalmazható

A Képviselő-testület jóváhagyta a rendelet-tervezetet.

6. Lakossági igény merült fel ismét a közterületek elnevezésével kapcsolatban. A terület, amely elnevezését indítványozták, Gyomaendrődi belterület és beépítésre szánt, címregiszterbe bejegyzett címmel rendelkezik. (3251/4 hrsz.) Ez a helyrajzi szám a Fűzfás zugi holtág és a Besenyszegi út közötti városrészen található. Mivel több olyan terület is található itt, aminek bejegyzett címmel kell rendelkeznie, szükségessé vált ezek elnevezése is.

Az Ügyrendi Bizottság megtárgyalta az előterjesztést és az alábbi utcaelnevezéseket javasolja a Képviselő-testület számára

Helyrajzi szám	Megnevezés	Névadási javaslat
3228	kivett közút	Fehér fűz utca
3250	kivett közút	Fecske utca
3251/1	kivett út	Sellő utca
3258	kivett közút	Csuka köz

A Képviselőtestület megszavazta az Ügyrendi Bizottság javaslatát.

7. Térfigyelő kamera kihelyezése a MÁV állomásra

Az utóbbi időben több bejelentés érkezett a lakosság részéről, miszerint a gyomaendrődi vasútállomás környékén megszapordtak a kerékpárpárolások. A probléma különösen az ingázó munkásokat, illetve a diákokat érinti súlyosan.

A közbiztonság, valamint a vagyon elleni bűncselekmények elkerülése érdekében indokolt lenne a biztonsági kamera kihelyezése a vasútállomás épületére. A MÁV Zrt. a kamera felszereléséhez szükséges hozzájárulást megadta, a kivitelezési munkálatok díja beszerzésre került. A beérkezett árajánlat szerint a munka bruttó 547.075 Ft összegbe kerülne, melynek forrását a 2024. évi pénzmaradvány képezné.

A képviselő-testület megtárgyalta és elfogadta az előterjesztést a kamera felszerelésével kapcsolatban.

Léhóczkiné Timár Irén alpolgármester

Szent Imre herceg

Szent Istvánnak, a magyarok első királyának és feleségének, Boldog Gizellának a hagyomány szerint több gyermeke volt. Így a Képes Krónika több fiúról tesz említést. A gyermekek azonban nagyjából már kiskorukban meghaltak, nevét is csak kettőnek ismerjük. Volt egy Ottó nevű fiuk, aki valószínűleg még 1000 előtt született és korán elhunyt. A másik fiú, Imre nevét anyai nagybátyjától, Szent II. Henrik császártól vette (Henricus, Emericus, Emreh, Imreh, Imre). Általában az 1007-es évet szokták elfogadni születési évének, de a legújabb történetírás az 1000 és 1007 közötti évekre teszi születésének idejét, helyét pedig Székesfehérvárra.

Imre herceg élete folyását nem könnyű követni, mivel legnagyobb részét a krónikák és legendák gyér adataira vagyunk utalva, a legenda pedig a „liliomos herceg” alakját még jobban kiszínezte, mint Istvánét. Szüzessége miatt századokon át valami nőies, finom, nem e világból való alaknak rajzolták. „Pedig – írja joggal Sík Sándor – Szent Imre kétségtelenül erőteljes, férfias jelenség volt. Kétféle vér egyesült az ereiben: apai és anyai öröksége bár kétféle, de édestestvérei egymásnak. Mindkettő a hősiességek, a hivatásnak, a heroizmusnak hagyományára. Az apai vér Árpád vére, aki maga is folytatója volt a honfoglaló ősök hősiességének. Szent István hitvédő harcaiban átlékelte, átszellemesült ez a vér, de erejéből, bizonyos értelemben még ősi vadságából, fiatal nyersségből is alig vesztett. Nem lehet kétséges, hogy az uralkodó, hadvezér, diplomata Szent István trónusának várományosát is uralkodónak, hadvezérnek és diplomatának nevelte. A hősi magyar hagyományban nevelte. A másik hagyományt az anyatejével szívta magába: anyja Gizella, maga is szent életű Boldog, a regensburgi udvar szent levegőjéből jön, ahol már akkor egy császári szent család él, és szenteli meg az uralkodás német hagyományait.”

Bizonyos, hogy a trónörökös nevelésére rendkívül nagy gondot fordítottak. A legenda-író szerint „már gyermekkorában is szorgalmas örökös alatt nevelkedve” fejlődött. Mint a korabeli íróknál olvassuk, István szenvedélyesen szerette fiát, nevét nap nap után belefoglalta imádságos megemlékezésébe, és nem szűnt meg Krisztus kegyes pártfogásába és a mindenkor szeplőtelen Szűz anyai oltalmába ajánlani.

Gyökeres változás állt be Imre herceg nevelésében 1015-ben, amikor Gellért bencés szerzetes Velencéből jövet – eredeti szándékát, hogy a Szentföldre utazzék, megváltoztatva – Pannóniába érkezett. Itt István udvarába vezették. A magyarok királya azonnal fölszámolta benne a kiváltságos, nagy tudományú, szent életű szerzetest, aki elmondhatta magáról: „Nincs könyv, melyet ne olvastam volna”, és fia nevelőjévé tette. Imre királyfi hét éven keresztül tanult kiváló mestere irányítása mellett. Elvégezte a kor iskolafokozatait, megtanult latinul, s anyjától németül is. Azt mondja a legenda, hogy Imre a „grammatikai mesterségnek minden tudományával betelt”. Egy velencei krónika szerint „tudós és szent” volt. A világi tudományok mellett Gellért apát bizonyára beavatta őt a lelki élet magasabb iskolájának titkaiba is. Így érthető, hogy olyan ifjú lett belőle, „akit szeretett az Isten és tiszteltek az emberek”, mint a krónika mondja róla. Talán ebben az időben esett meg vele az a történet, amelyet a legenda-író elbeszél. Imre herceg egy szolgáló kíséretében egy

alkalommal a veszprémi Szent György-templomban időzött, s „ottan imádságnak adván magát szívében elmélkedék, mi legyen... a legkedvesebb áldozat, amelyet Istennek följajnlhatna. Hirtelen nagy tündöklésű viláosság körülfényelte az egyháznak minden helyeit... s isteni szózat hallatszik: »Felelt dicséretes a szüzesség; kívánatos kívánom én, te elmédnek és testednek szüzességét, ezt ajánld nekem, eme szándékodban mindvégig megállj!« – Imre válasza: „Úr Isten, Te, aki vagy mind az egész világnak gondviselője és az emberi erőtlenségnek segítője, ki elragadod a fejedelmek lelkét, aki rettenetes vagy a földnek királyai előtt, végezd el kedvedet bennem.” Imre herceg egész életében nem árulta el szívének ezt a titkát, s szolgálójának is hallgatást parancsolt. Föltehető, hogy akkor még életben volt valamelyik bátyja, s így szabadon követhette szíve sugallatát. Ha eddig is teljes igyekezettel törekedett Mestere nyomdokain járni, most kétszeres buzgósággal tört a szentség magaslatai felé. Gellértnek és atyjának példája ebben bizonyára nagy segítségére volt.

Tizenöt éves korától atyja vette maga mellé, huszonhárom éves korában befejezettnek látta nevelését. Imrétől mint jövődől uralkodótól elvárták, hogy rangjának megfelelő házasságot kössön, s biztosítsa a dinasztia fennmaradását utódaiban.

A hagyomány három királyi családot említ, amelyből feleséget vehetett: a lengyel, a horvát és a görög uralkodóházat. A lysagorai Szent Kereszt-monostor évkönyveinek főljegyzése szerint Imre egyszer Lengyelországban járt mint vőlegény. Más vélemény a görög uralkodóházzal való rokonságot helyezi előtérbe (emellett foglal állást Bogay Tamás is *Stephanus Rex* című művében, 1976). Így pontosan nem tudjuk megállapítani feleségének kilétét, csak anyyi bizonyos, hogy szűzi házasságban éltek egymással. Amint a legenda gyönyörűen mondja: ez a csodálatos ifjú „keblében hordta a lángot, de el nem perzseltetett annak égésétől”.

„Lehetetlen, hogy ne érezte volna át óriási felelősségét, hogy ne látta volna atyja gondjait – írja ismét Sík Sándor. – Ha mégis vállalta fogadalmát következményeit, biztosra vehetjük, hogy számolt ezzel a problémával; hogy valami nagy jót akart elérni fogadalmával, nagyobbat, mint az a veszteség, amely áldozatából származott...”

Két jelenetet őrzött meg a legenda a szent királyfi életéből.

Az egyik helyen azt olvassuk, hogy „boldog Imre meglegedvén kevés alvással, minden éjszakákon, mikor is már mindenek ágyra vetették magukat és előtte, miképpen királyi magzatához illik, két gyertyatartó világított, ő Istennek zoltárokat énekelve virrasztott, és mindegyik zoltár végezetén szívének töredelmével Istennek bocsánatát kérte. Mit is, mikoron atyja eszébe vette, őt vigyázatos és titkon a falnak nyílásán át gyakorta szemlélte.”

A másik jelenet Pannonhalma szent hegyén játszódott le és Boldog Mórral való találkozásáról szól.

István Imrét jelölte ki utódjául. Nem volt kétséges, hogy nemcsak a főpapság és István közvetlen hívei, hanem az egész hívó magyar nép egy emberként fog fia mögé sorakozni és őt királyának elismerni. Ezért a nemzete jövőjéért annyira aggódó szent király gondosan fölkészítette fiát jövődől uralkodói feladataira.

Mint 11. századi életrajzírójától tudjuk, gondoskodott róla, „hogy a nehéz kormányterhének viselésére igazhívű férfiak tanítása által minél alkalmasabb legyen, s azok tanításait vele naponként figyelmesen hallgattatá. Atyja szerelmének buzgóságától indítatva maga is ír a számára egy könyvet az erkölcsök neveléséről (*Intelmek*), melyben híven és nyájasan intőleg szól hozzá, oktatóván, hogy tartsa tiszteletben a püspökök méltóságát, szeresse az országnagyokat és vitézeket, szolgálton igazságot, ügyeljen minden tettében a türelemre, tanács nélkül semmit se tegyen, őseit szüntelenül szemé előtt tartsa és példa gyanánt vegye, az imádkozás kötelességét teljesítse, a kegyességet és irgalmat a többi erényekkel együtt gyakorolja.” Az *Intelmek* könyve, amelyet István király fia számára készített (a megfogalmazás valószínűleg nem tőle való, de a gondolatok föltétlenül), később a magyar törvénytár élére került.

Egyes történetírók valószínűnek tartják, hogy Imre vezette a győri csatát, melyben a Magyarországot megtámadó II. Konrád német császár 1030-ban teljes vereséget szenvedett. A magyar sereg előtt nyitva állt Bajorország kapuja, de a magyar királytól távol állt a hódítás szándéka. Békét ajánlott a császárnak, aki a szégyenletes kudarc után nem akart maga tárgyalásokba bocsátkozni, s a békekötést 13 éves fiára bízta. Henrik bajor herceg – a későbbi III. Henrik császár – 1031 tavaszán Esztergomba érkezett „az igazságtalanul megbántott magyar király” megkövetésére, s a Lajta és Fischa folyó köze újra visszakért Magyarországhoz a Morvamezővel együtt. Imrének a békekötésben való részvételére – talán atyja megbízottaként – a hildesheimi évkönyvek engednek következtetni, amelyek őt Dux Ruisiorum néven említik (Ruisia, Rugia, szlávul Rakzia valószínűleg a meghódított Ausztria egy része).

István ekkor (1031-ben) hatalmának és tekintélyének tetőpontján Székesfehérvárott koronázásra készült. Egyetlen életben maradt fiát akarta megkoronáztatni, hogy trónját és országát a kereszténység zsenge vetését a jövő számára biztosítsa. Valószínűleg erre az alkalomra készült Gizella királyné keze munkájával és irányítása alatt az a miseruha, amelyet később átalakítva koronázási palástnak használtak 900 esztendőn keresztül: az egész királyi család képe rá van hímezve. Ebben az ünnepélyes hangulatban jött a szomorú hír: Imre herceget vadászat közben egy földühödött vadkan halálra sebezte, és seibeibe 1031. szeptember 2-án belehalt. A gyászír hatására a krónika így érzékelteti: „Siratta őt Szent István és egész Magyarország vigasztalhatatlanul, nagy sirással...”

Szent László király Szent Imrét atyjával, Istvánnal, és nevelőjével, Gellért püspökkel 1083-ban az ország főpapjai és világi nagyjai jelenlétében oltárra emeltette (ez felelt meg akkor a szentté avatásnak). Azóta példaképe a magyarságnak, elsősorban a magyar ifjúságnak. Nevét szívesen viselik. Halálának 900. évfordulóját nagy ünnepélyességgel tartották meg 1930-ban Budapesten a pápai követ, hat más bíboros és több száz főpap jelenlétében.

Prohászka Ottokár írta: „Szent Imre hivatása az, hogy eszményt hirdet: példája kihat századokra, s nemzetének nagyobb szolgálatot tesz, ha az erény uralmát benne biztosítja, mint ha az országot arasznyi uralmával boldogítja.”

Diós István: Szentek élete

Beszámoló a Katolikus Szeretetszolgálat 75. évfordulójának ünnepségéről

Országos Papi Otthon, 2025. október 17.

Október 17-én méltó és megható ünnepség keretében emlékeztek meg a Katolikus Szeretetszolgálat fennállásának 75. évfordulójáról az Országos Papi Otthonban. Az eseményen szép számú ünneplő gyűlt össze, hogy közösen adjanak hálát a háromnegyed évszázados szolgálatért, mely során a szeretetszolgálat fáradhatatlanul segítette a rászorulókat szerte az országban.

A rendezvény elején ünnepi köszöntőt mondott Dr. Vajda Norbert, a Katolikus Szeretetszolgálat főigazgatója, aki beszédében kiemelte az elmúlt 75 év jelentőségét, a szervezet küldetését és a jövőbe vetett reményt. Hangsúlyozta: a szeretetszolgálat tevékenysége nem csupán szociális munka, hanem az evangélium gyakorlati megélése is.

Deák Lajosné, Székesfehérvár önkormányzati képviselője, valamint Földi Zoltán képviselő úr is köszöntötték az egybegyűlteket. Mindketten elismerésüket fejezték ki a szeretetszolgálat munkatársainak, és méltatták azt az áldozatos munkát, amelyet a szervezet a legkiszolgáltatottabbakért végez éventek óta.

Barna Tímea, az Országos Papi Otthon intézményvezetője házigazdaként üdvözölte a vendégeket. Beszédében hangsúlyozta, hogy az otthon mindennapi élete is a szeretetszolgálat szellemiségében zajlik, és külön öröm számukra, hogy egy ilyen fontos eseménynek adhattak otthont.

Főtisztelendő és Excellenciás Spányi Antal püspök atya kiemelte a 75 év szolgálatát és a mindennapok kitartó, alázatos és tiszteletreméltó munkát a Szeretetszolgálat valamennyi munkatársa felé.

Az ünnepség egyik legmeghatóbb pillanata Rozs Julianna DM. OPL. nővér beszéde volt, aki díszvendégként osztotta meg emlékeit a jelenlévőkkel. A nővér – aki személyesen ismerte a Katolikus Szeretetszolgálat alapítóját Szörényi Gábor atyát és Szabó Erna nővért – meghatott hangon idézte fel azokat az éveket, amikor még együtt dolgoztak a legnehezebb körülmények között is, hittel és bizalommal Isten gondviselésében. Elmondta, hogy ezek az emberek nem csupán szociális munkát végeztek, hanem életük minden pillanatával Krisztust szolgálták – a legkisebbekben, a legelesettebbekben. „Én nemcsak munkatársakat, hanem szentéletű embereket ismertem meg bennük” – fogalmazott.

A nővér szavai mely csendet és könynyeket csaltak a hallgatóság soraiba. Emlékeztetett arra, hogy a múltat nem elég megőrizni, hanem örökölni is kell hagyni – olyan értéként, amely tovább él a mindennapi szolgálatban, a szeretet apró, de jelentőségteljes tetteiben.

Az ünnepi megemlékezésen Tiringner László, az Országos Papi Otthon munkatársa, megható szavakkal idézte fel az 1950-es évek nehéz, mégis hitben gazdag időszakát.

Szabó Erna nővér

Előadásában bemutatta a Szeretetszolgálat alapítóinak – Szörényi Gábornak és Szabó Ernának – életútját, küzdelmeit, valamint azt a rendíthetetlen hitet és elhivatottságot, amely a Szolgálat megalapítását inspirálta.

Szavaiból kirajzolódott két ember példája, akik a legnehezebb időkben sem vesztették el bizalmukat Istenben, és akik szolgálatukkal máig ható örökséget hagytak ránk.

„Amikor az idei jubileumra való felkészülés elkezdődött, már akkor világos volt számunkra: ez az évforduló nemcsak az ünneplésről kell, hogy szóljon, hanem a gyökereink megismeréséről is. Arról, hogy kik voltak azok, akik a Katolikus Szeretetszolgálatot annak idején elindították – és mi mindent köszönhetünk nekik ma, háromnegyed évszázaddal később.

Február óta dolgozunk azon, hogy ezt a múltat feltárjuk. Kutatni kezdtünk: levéltárakban, rendi archívumokban, korabeli dokumentumokban, visszaemlékezésekben kerestük a Szeretetszolgálat alapításának történetét, arcait, eseményeit.

A kutatómunka során két meghatározó személyiség állt a középpontba:

Szörényi Gábor atya, és Szabó Erna nővér.

Ők ketten nemcsak elindították az intézményi kereteket, hanem példát is adtak: hogyan lehet a szeretet szolgálatát hitelesen, elkötelezetten és szakmai igényességgel végezni még a legnehezebb társadalmi és politikai körülmények között is.

Különösen nagy öröm számunkra, hogy a kutatás során eljutottunk valakihez, aki személyes híd a múlt és a jelen között:

Rozs Julianna domonkos nővérhez, aki személyesen ismerte Szörényi Gábor atyát és Szabó Erna nővért is, de említhetem Zalán Katalint is.

Az ő visszaemlékezései nemcsak értékes történelmi források, hanem élő tanúságtételek is – arról az emberi mélységről, lelkeségről és elköteleződésről, ami az alapítóinkat jellemezte.

És a legnagyobb öröm: Julianna nővér ma itt ünnepel velünk, mint jubileumi díszvendégünk. Ez számunkra különleges ajándék, és egyben megerősítés is abban, hogy az emlékezés és a kutatás nem öncélú, hanem élő örökséghez vezet el bennünket.

Köszönöm intézményvezető asszonynak a támogatásáért, és minden kollégámnak, akik részt vettek ebben a munkában, és segítettek abban, hogy az idei jubileum valóban méltó legyen azokhoz, akik a Katolikus Szeretetszolgálatot elindították – és azokhoz is, akik ma továbbviszik ezt a szolgálatot.”

A megemlékezés különleges pillanata volt, amikor Szörényi Gábor és Szabó Erna élettörténetét a Lánzos Kornél Gimnázium két diákja, Szabados Hanna és Jack Ashfield közreműködésével elevenítették fel. Előadásuk méltó módon idézte meg az alapítók szellemiségét és példamutató életútját.

Az ünnepségen a **Teréz anya nővérei** is megszólaltak, akik szívből jövő szavaikkal méltatták a Szeretetszolgálat elkötelezettségét és a mindennapi áldozatos munkát, amellyel a legkiszolgáltatottabbak felé fordulnak. Hálájukat fejezték ki mindazért a szeretetért és figyelemért, amelyet a Szolgálat munkatársai évről évre tanúsítanak a rászorulóknak.

A **Szegények Szolgái Misszionáriusai** rend képviselőjében **Bakonyi Gábor misszionárius** is szólt a jelenlévőkhöz. Beszédében hangsúlyozta, hogy a Szeretetszolgálat tevékenysége nem csupán segítségnyújtás, hanem élő tanúságtétel a krisztusi szeretetről – egy olyan szolgálat, amely egyszerre gyógyít testet és lelket.

Főtisztelendő Mórocz Tamás atya külön kiemelte a Szeretetszolgálat országos munkáját, amellyel idős, beteg és magányos emberek százainak adnak reményt és biztonságot. Szavai szerint a Szolgálat munkatársai „Isten szeretetének látható kezei”, akik csendben, alázattal és hittel végzik szolgálatukat ott, ahol a legnagyobb a szükség.

A délelőtti programot a **Szent Imre Gimnázium diákjainak műsora** zárta, akik énekeikkel és szavalaikkal bensőséges hangulatot teremtettek, s méltóképpen vezették át a közösséget a délutáni ünnepi eseményekbe.

Délután a megemlékezés a **Kármelhegyi Boldogasszony Templomban** folytatódott, ahol **Spányi Antal püspök atya** mutatta be az ünnepi szentmisét. Homíliájában a szeretet tettekben megnyilvánuló erejéről beszélt, és arról, hogy a Szeretetszolgálat munkája élő példája az evangélium megélésének a mindennapokban.

A szentmise után a **Pannoniada Gyermekekórus** ünnepi koncertje töltötte meg zenével és örömmel a templomot, majd a kora délután zárásaként **Zséka és Balogh Szabolcs** zenés áhítata teremtett meghitt, imádságos légkört. Az ünnep ezzel csendes, mélyen megérintő lezárást nyert – hálával és reménnyel a szívekben.

Tiringner László

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Szabó Erna nővér

1912-1983

Nevével először Babits Mihály feljegyzéseiben találkoztam. Babitsék 1924-ben vásárolták meg Esztergomban az előhegyi házat, és nyaranta rendszeresen hosszabb időszakokat töltöttek el itt.

A költő betegségének súlyosbodása idején nem csak orvosi ellátást, hanem állandó ápolást is igényelt.

A „Beszélgető füzetek”-ben Babits név szerint is említ nővéreket: „Erna, Centula, Fidelis és Walfrida”.

Szabó Erna rendi főnöknő - aki 1936-ban 2 éves betegápolói képzést adó iskolát indított be - különösen kötődött a súlyos beteg költőhöz, aki ragaszkodott hozzá, és nagyon sajnálta, amikor az kénytelen volt az ápolási feladatait másra átruházni.

„Ha Erna nem maradhat, muszáj valakivel helyettesíteni. Velem egész nap van munka”.

Szabó Erna 1912. március 4-én született Endrődön. A tanári képzés elnyerése után 1929. szeptember 3-án Esztergomban lépett be a Szatmári Irgalmas Rendbe. 1933. augusztus 3-án tett fogadalmat. Rövid ideig volt óraadó tanár Sátoraljaújhelyen, majd ápolónő a budapesti Szent István kórházban. Később főnöknő az esztergomi Kolos és a budapesti MABI kórházban.

Az esztergomi ápolónői oktatást szervező munkáját azzal kezdte, hogy 3 nővért hozott Szegedről. / Leona Doloris, Redenda, Mehtilis /

Az esztergomi orvosok segítségével, így indította be az oktatást. 1944-ben az Erna nővér által szervezett iskola utolsó osztályának előadásai még a Kolos Kórház kápolnájában voltak, de a képe-sítőre már a pincékben került sor.

1948-ban, amikor a XXIII. törvényt elfogadták és az iskolák átlamosítására sor került, hazánkban 753 közösségben 10 432 szerzetes működött különböző beosztásban. 223 férfi rendházakban 2268 szerzete, 530 női rendházban 8163 kedvesnővér.

1950. május 15-én rendőrök és civilek vették körül a Kolos Kórházat. Senkit sem engedtek, se ki, se be. A délelőtt folyamán Erna nővéreknek össze kellett csomagolni. Csak azok maradhattak munkahelyükön, akik hajlandók voltak kilépni a rendből. Ilyen nővér nem akadt! Délután jött értük a teherautó és a zárdába vitte őket.

1950. szeptember 7-én a 34. számú törvényerejű rendelet 1§-a kimondta, hogy a Magyar Népköztársaság területén a szerzetesrendek működési engedélye ennek a törvénynek a hatálya lépésével megszűnik

1950. szeptember 15-én Patonay János igazgatóhelyettes írta alá azt a jelentést mely így kezdődött:

„Fenti számra hivatkozással jelentem, hogy a vezetésem alatt álló intézetnél volt rendi ápolónő alkalmazva nincs!”

Az állam 600 épületet vett el. A rendházak elhagyására kényszerült nagyon sok szerzetes és szerzetesnő.

Tárgyalások indultak és ezek eredményeként 5 rendházat jelölt ki az állam 440 személy részére.

Az egzisztenciális bizonytalanságba zuhant szerzetesrendi tagok megsegítésére természetesen az egyház is erőfeszítéseket tett. A Püspöki Kar létrehozta a Római Katolikus Egyházi Kegydíjasok és Betegtek Szeretetszolgálatát, mely ma Római Katolikus Egyházi Szeretetszolgálat néven működik.

A Szeretetszolgálat kezdte működtetni az 50-es évek elejétől azt a „hálózatot”, mely otthont teremtett az ország különböző területein

a munkaképtelen, beteg, rászorultaknak.

Szabó Erna 1950-től ott volt a szervezők között. Az ő elgondolása nyomán jött létre az Ostya és Templomellátó, a Szolidaritás Ipari Szövetkezet szerzetesek részére. Tevékenyen részt vett az Országos Papi Otthon megszervezésében és beindításában.

Az otthonok lakói csak azt látták, hogy van fedél a fejük felett, van ételmük, gondozást kapnak, de e mögött Szabó Erna fáradhatatlan munkálkodása állt.

Nem véletlen írta Lékai László bíboros Erna nővér halálakor a részvénytulajánító levelében:

„Erna nővér elválaszthatatlanul összeforrt a Szeretetszolgálattal: létrejött, fejlődése, jelen kibontakozása nála nélkül el sem képzelhető. A szeme mindenhová felfigyelt, a szíve mindenfelé megdobogt. S utána követte a felismerést az alkotó tettek sorozata. Jelenléte, elgondolásai, töretlen útkeresése a Püspöki Karnak is hatékony segítséget jelentett.”

Szabó Erna életét 2 nagy egyéniség befolyásolta, irányította: Szent Pálé és Teilhard de Chardiné.

„Szent Pál egyénisége nagyon megragadott. Tudatossága, teljes elszántsága, hallatlan lelkesedése, tűróképessége, egész életének odaadása annak, azért amit jónak ismert, de amellel meleg szíve és szeretete azok iránt, akiket megnyert Krisztusnak. Annyi melegség, szeretet, aggodás árad minden sorából!”

Teilhard de Chardin minden Magyarországon elérhető művét megszerezte és szívesen olvasta:

„Th.de Chardin-mel már lassan 32 éve barátkozom. Gondolatjárását, „ismerem”, már amennyire az én képességeim ismerhetik. Ő is a leghatalmasabb energiának a szeretetet tartja. Megfogott lendületet, energiája, tüze, lelkesedése, örök újrakezdése, hite!”

Önmagát így jellemezte:

„Én egy olyan stílus vittem, ami kereste a kiegyenlítést, az áthidalást és kerültem a töréseket. Békeszerető ember voltam és vagyok. Csak nagyon lényeges dolgokban vittem törésre a dolgokat.

Késői méltatói pedig így nyilatkoztak:

„Energikus egyénisége, derűs határozottsága intelligenciával, tárgyalókészséggel, alázatos szeretettel együtt jelentkezett! Hazánk katolikus egyháztörténelmének XX. századi nagyjai között életműve és egyénisége kiemelkedő helyet foglal el, Istenért és emberekért szolgáló szerzetesnővérek között pedig páratlanul első!”

Mély vallásosság és hit jellemezte. 2 évvel halála előtt írta:

„Uram, amint múlnak éveim és napjaim, egyre inkább feltör bennem a kérdés: alázatos szeretettel együtt jelentkezett! Hazánk katolikus egyháztörténelmének XX. századi nagyjai között életműve és egyénisége kiemelkedő helyet foglal el, Istenért és emberekért szolgáló szerzetesnővérek között pedig páratlanul első!”

Sokan köszöntötték 70. születésnapján 1982. március 4-én. Naplójába ekkor már többször került hasonló bejegyzés: „Sokszor elfáradok nagyon!”

Az utolsó bejegyzésre - 2 nappal kórházba kerülése előtt - 1983. május 29-én került sor.

„Uram! A gyermekekkel való kapcsolatodban és tanításodban talán az a legfontosabb, hogy olyan bizalommal forduljak Hozzád, mint a gyermek anyjához. Beteg vagyok! Néha érzem, néha nem, de teljes szívemből átadom magam Neked! Rád bízom magam! DE nemcsak magam, hanem mindent, amit Te rám bízál. A Szeretetszolgálat minden jelenlegi és jövő gondját. A Te ügyed, eddig én sáfárkodtam vele és érte!”

1983. július 20-án hunyt el. 8 nap múlva szerzetesnővérei mellé temették el Verőcemaroson.

Testamentumaként is felfogható 1981. január 26-án írt néhány sora:

„Uram, az egyetértés minden közösségben az összetartó erő. Egyetértés, béke, közös cselekvés, közös törekvés! Először Veled! Azután egymással! Csak együtt: kéz a kézben és mindegyikünk keze a Te kezdedben!”

Szabó Erna életének megismerése, feldolgozása természetesen szakemberre vár. Viszont egy ott Esztergom Város Képviselő-testülete, amikor Szabó Erna nevét egy díj létrehozásával is megörökíti.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium hírei

Népmese napja az iskolánkban

Szeptember 30-án Benedek Elekre emlékeztünk. Idén a népmese napján a békéscsabai Jókai Színház színésznője, Nánási-Veselényi Orsolya látogatott el hozzánk.

A Só című népmesét mesélte el, amely tele volt izgalmas fordulatokkal, tanulságokkal. Orsi mesélésének köszönhetően a történet újraéledt. Azonban nem csak a mesemondás volt a mesedélután része. Játékos formában elevenítette fel, hogy mit is kell tudniuk a gyerekeknek a népmese napjáról. A foglalkozásban a tanulók aktívan részt vettek, kérdésekre válaszoltak, így élmények közepette vált a tudás szórakozássá. Az előadás egy szórakoztató kvízzátékkal zárult, ahol mindenki megtapasztalhatta, hogyan lehet tanulni és játszani egyszerre.

A népmese napja nemcsak a mesék ünnepe, hanem a közösségépítésé is. A rendezvény remek alkalmat adott arra, hogy a gyermekek és felnőttek együtt éljék át a mese világát, közelebb kerüljenek egymáshoz.

Zene világnapján

2025. október 1-jén iskolánk énekkara megemlékezett a zene világnapjáról. Felidéztek, hogy kezdeményezője, Yehudi Menuhin világhírű hegedűművész, mikor és miért javasolta ennek bevezetését. „Arra szeretnék buzdítani minden várost, falut és országot, hogy rendezzenek sokféle zenei eseményt ezen a napon. Örülnek, ha nemcsak koncerteken, rádióműsorokban szólalnak meg régi és főként mai művek, hanem spontán megnyilvánulásként utcákon és tereken is muzsikálnának énekesek, kórusok, jazz-zenészek és a komolyzene

legjelentősebb előadói” – mondta Menuhin.

Célja a zene és a kultúrák közötti megértés erősítése, valamint az, hogy a zene közelebb hozza az embereket egymáshoz. Hallhatunk - az énekkar előadásában - magyar, német, angol dalokat, illetve gitáron Varju Vajk is játszott. Vezényelt Gecseiné Sárhegyi Nóra.

30 éves a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola

2025. október 3-án iskolánk 30 éves fennállását ünnepeltük. Ennek keretében galán mutatkoztunk be a szülőknek. Minden osztály fellépett valamilyen műsorszámmal. Következő iskolai rendezvényünk november 12-én lesz, melyen a felújított tantermeink, közösségi tereink, átalakított udvarunk átadásáé, birtokba vételée és megünneplésée lesz a főszerep.

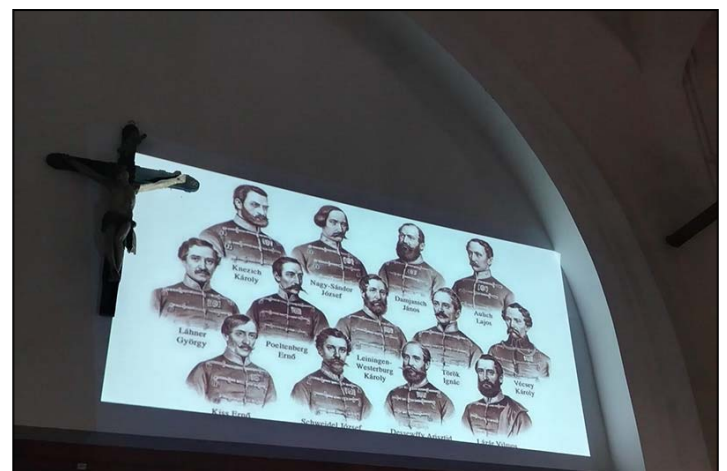

1849. október 6.

„Voltak, vannak, s lesznek még, akik sohase félnek. Lehajtom fejemet, a hősök emlékének.” (Kormorán: Hősök emléke)

1849. október 6-án végezték ki Aradon az 1848-49. évi szabadságharc tizenhárom honvédtisztjét, Pesten pedig ugyanezen a napon hajtották végre gróf Batthyány Lajos egykori miniszterelnökre kiszabott halálos ítéletet.

Ezen a napon országszerte az aradi vértanúkra emlékeztek. Iskolánkban Melis Marcell tanár úr idézte fel a vértanúk életét, utolsó napjait, tragikus kivégzését.

Állatvédelmi témahét

Október 6-tól október 10-ig minden nap az állatvédelmi témahét rendezvényein vehettek részt diákjaink.

Első vendégünk Czirják Lili volt, aki elhozta Dézi nevezetű kutyusát. A gyerekek izgatottan hallgatták Dézi eddig elért versenyeredményeit. Közösen megcsodáltuk a kutyus különféle trükkjeit. A legnagyobb öröm az volt, amikor a bemutató végén mindenki megsimogathatta a kis akrobatát. A nap azonban itt még nem ért véget. A gyerekekkel beszélgettünk az Állatok Világnapjáról, majd a kedvenc plüss állatkáikkal minden osztály egy vidám csoportképet készített.

Október 7-én lovas kalandokban volt részünk.

Ez a nap igazi különlegeséget tartogatott a gyerekek számára. Közösen beszélgettünk a lovakról – szó esett a tulajdonságaikról, jellemzőikről, táplálkozásukról, sőt még a lovas sportról is. Ezután következett az, amit mindenki izgatottan várt. Az alsó tagozatos diákok végre testközelből is átláthatták a lovalgás varázsát a Gyomaendrődi Szabadidős Lovas Egyesület csodás pályáján! A program során Kohut Gyön-

gyi lovasz segített minden kis diáknak, hogy bátran, biztonságosan és örömmel ülhessen fel a nyeregbe.

Október 8. Látogatás Dr. Rácz Beáta állatorvosnál

Az Állatvédelmi Témahét harmadik napján az alsó tagozatos diákok újra egy különleges élményben részesülhettek. Vendégségbe látogattunk Dr. Rácz Beáta állatorvosi rendelőjébe, ahol nagyon kedvesen és figyelmesen fogadtak bennünket.

A doktornő körbevezetett minket a rendelő minden helyiségén, és megmutatta, milyen gyógyító folyamatok zajlanak ott nap mint nap. A gyerekek izgalommal figyelték, hogyan működnek a különböző műszerek – sőt, néhányat a gyakorlatban is kipróbálhattak!

A rendelő főként kutyusok és cicák ellátására van berendezve.

Megtudtuk, melyek a leggyakoribb gazdik által elkövetett hibák, amelyek miatt sok kedvenc orvosi segítségre szorul: például az ivartalanítás elmaradása, a kullancs- és bolhairtás hiánya, a szívférgesség vagy a bélcsavarodás. Beszélgettünk a felelős állattartásról, a hivatástudatról és természetesen az állatszeretetről is. A gyerekek minden felmerülő kérdésükre választ kaptak, így nemcsak élményekkel, hanem hasznos tudással is gazdagodtak.

Október 9. Hiszünk az állatvédelem-pedagógiában! A jövő állatbarátai a mai osztálytermekben nőnek fel. Az állatvédelem-pedagógia a gyermekek számára a természettel és az állatokkal való kapcsolat mélyítését jelenti. Általuk megtanulhatjuk a fenntartható és empátiás életmód alapjait, melyekre a jövőnk épülhet.

Október 10. Állatvédelmi Témahetünk zárónapján Szerető Zoltán és kedves felesége, Tündi látogatott el iskolánkba, akik különleges vendégeikkel érkeztek hozzánk. Megcsodálhattuk lenyűgöző bogaraikat, egzotikus állataikat, és rengeteg érdekességet tudhatunk meg róluk. A gyerekek izgatottan figyelték, ahogy Zoli sorra bemutatta őket, és közben sok érdekes történetet mesélt róluk. Az előadás csúcspontja pedig kétségkívül az volt, amikor a kígyók a gyerekek kezébe és nyakába kerültek! Sokan legyőzték a félelmüket, és hatalmas mosollyal pózoltak. Egy igazán tartalmas, izgalmas és felejthetetlen napot zárhattunk ezzel a programmal.

Október 22. Állatvédelmi hét utolsó programjában Lola, a bordell collie és gazdája, Korcsok Ágnes tartott élménydús bemutatót gyermekeinknek. Az árva kutyusoknak szánt adományaink is célba értek.

Aktív iskola

Az Aktív Iskola program szakmai napján vettünk részt a Mezőberényi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola szervezésében, akik a program mentoriskolájaként segítik az újonnan csatlakozni kívánó iskolákat.

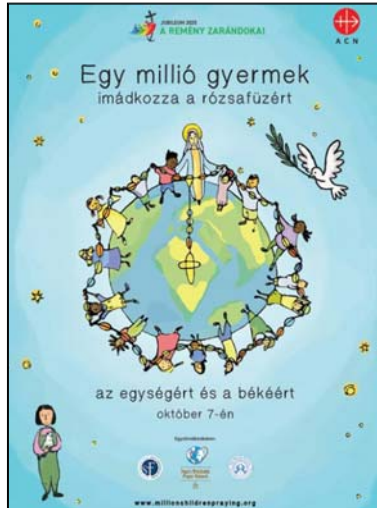
A tanuló csapatunk diáksportfesztiválon ismerkedett a mozgást ösztönző digitális eszközök használati lehetőségeivel, a pedagógusok bemutatóórát tekintettek meg és előadáson vettek részt, melynek témája az aktív iskolai programok megvalósulását igyekezett támogatni.

Egymillió gyermek imádkozza a rózsafüzért

„Ha egymillió gyermek imádkozza a Rózsafüzért, akkor a világ meg fog változni.”
(Pio atya)

2025. október 7-én, a Rózsafüzér Királynője emléknapján iskolánk ismét csatlakozott ahhoz a felhíváshoz, mely ezen a napon egymillió gyermeket hív közös imádságra az egységért és békéért. Czank Gábor atya vezetésével, valamint Soczó Géza és Pfeiferné Varjú Mariann hitoktatókkal imádkoztuk el általános iskolánk kápolnájában a Fájdalmas rózsafüzért.

Pályaválasztási Vásár Békéscsaba – 2025

Hetedikeseink és nyolcadikosaink Békéscsabára látogattak október 9-én a Pályaválasztási Vásárra. A gyerekek bepillantást nyerhettek több Békés vármegyei középiskola kínálatába, továbbtanulási lehetőségeibe.

Mátyás király vármegyei verseny

Idén is megmérettettük magunkat Gyulán a Mátyás király vármegyei monda- és mesemondó versenyen. Negyedik és ötödikes diákokat hívtak és vártak, akik szeretnek mesélni, mesét mondani.

Iskolánkban Vatai Boglárka (4. o.) és Kertész Blanka (5. o.) vett részt. Boglárka 23 mesemondó közül 2. helyezett, míg Blanka 18 gyermekből különdíjas lett.

Boglárkát meghívták jövő év júniusában a XXVI. Körösvölgyi Sokadalom programjába.

Mindkét gyermeknek és felkészítőiknek, Polányi Éva és Szabóné Vaszkó Éva pedagógusoknak szívből gratulálunk!

Iskolakóstolgot a Szent Gellértben

2025. október 16-án vártuk a település óvodásait, leendő iskolásainkat és szüleiket. Vidám szüreti multságba csöppentek bele, melyet Vaszkó Éva tanító néni és negyedikes kisdíákjai varázsoltak az aulába. Ezt követően egy-egy állomáson ismerkedtek a kicsik egymással és iskolánkkal, játszottak, ügyességi feladatokban vettek részt. Láthatóan mindenki nagyon jól érezte magát.

20 éves osztálytalálkozó

20 éves osztálytalálkozóra gyülekeztek október 12-én a Szent Gellértben. „Öregdiákjaink” közösen átélt pillanatokat elevenítettek fel, melyek ma is élénken élnek bennük. Nagy nevetéseket szünetekben, kirándulásokat, közös csínytevéseket, apró pillanatokat, amelyekből életre szóló barátságok és élmények születtek. Ismét jó volt együtt lenni! – fogalmazták meg, s eldöntötték, sűrűbben szeretnének találkozni.

Látogatás az Aranka Babamúzeumban

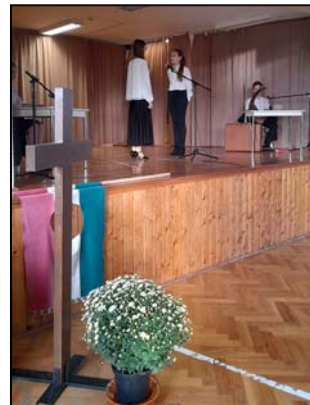
Iskolánk 2. osztályos tanulói felejthetetlen délutánt töltöttek Gyomaendrőd kulturális kincseinek felfedezésével. Először az Aranka Babamúzeum mesés világába utaztak, ahol közel 1000, a világ minden tájáról származó, korhű babát tekinthettek meg. A

gyerekek különösen élvezték az interaktív babasarkot.

Ezt követően a Kállai hagyaték kiállításán keresztül nyerhettek bepillantást a legendás Kállai Ferenc életébe és művészi örökségébe. Végül a Városi Képtár állandó és időszakos kiállításait csodálták meg, ahol bepillanthatnak a Gyomaendrődhez kötődő neves művészek, mint például Vidovszky Béla alkotásaiba.

1956. október 23. Nemzeti ünnep iskolánkban és a városban
Dicsőség az '56-os hősöknek!

Irodalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

Ágh István (1938– 2025)

Ágh István és Nagy László – Fotó: Nagy László
Városi Művelődési Központ és Könyvtár, Ajka /
Facebook

Nagy László költő öccseként eredeti neve Nagy István. Írt szépprózát, szociográfiát, esszét, kritikát és gyermekirodalmi műveket. Egyik fontos élménye gyermekkor, annak emlékvilága, illetve az elszakadás, a városi létben, az idegenben az új identitás megtalálása. Másik meghatározó élménye 1956: megsebesült a Kossuth téri sortűzben, kórházba került, véletlenül maradt életben. 56-hoz való hűségét mindvégig megvallotta. Életműve – költészete és prózája – a hagyomány újraértelmezésének,

folytathatóságának és a korszerűségnek, modernségnek a szintézise.

Nemzet Művésze címmel kitüntetett, Kossuth- és József Attila-díjat kapott. A Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi Tagozatának tagja, a Digitális Irodalmi Akadémia alapító tagja volt.

(Forrás: Lyukasóra folyóirat, a dia.hu)

Harangszó a tengerészért

Öregember

Varjak ganaját
söpröm, az udvart,
varjak, kakasok tollát,
verébszájból hullatott szalmaszálat,
port, kavicsot söprök halomba,
öreg vagyok,
csuklóim görcsösek, sírba valók,
sírba valók, nem söprögetésre,
nem vízhezadásra,
ágbogas ujjaim közül az idő kiszalad,
arcom a koponyát jelzi már, aki leszek,
bőrömhöz jobban illene
az utolsó mosdatás vize, mint az eső,
lassan már etetni kell akár a csecsemőt,
de gondozóm se lesz, tehetetlen öreg az asszony,
csak a halotthoz jönnek el,
csak a halottat mosdatják,

csak a halottat öltöztetik,
koporsót vesznek neki,
nevét keresztre vésik,
meghalt, sokat élt, öreg volt,
tűzre vágom a pajta tetejét, apránként, lassan,
én az ágyban is fázom, kell a tűz,
az a láng, az a parázs,
mennyezetre vetődő piros lobogás altat el este,
tűzre vágom a pajta tetejét,
minek? mit földne be?
hol az a puha széna,
hol az a kardpengésű sás?
kit védene a nyári éjszakán
harmatzáportól a tető?
hol az a fiú?

Öregasszony

Nekünk nagy ez a ház fiam,
az ürességtől megreped akár a téli ég,
kicsi hízót ölünk, kicsi lábasba főzünk,
kicsi életet élünk édesem,
csak ez a világ olyan végtelen,
s te vagy legtávolabb,
ha látom az árva tányérokat fiam,
mindig rád gondolok,
ha látom a nagy bödönöket,
a nagy fazekakat,
te jutsz eszembe,
ha látom a harmadik ágyat,
kicsordul a könnyem,
ha végigmegyek kamrán és szobán,
világot jártam érted azt hiszem,
hogy megtaláljalak,
ha csillag lennél, látnálak fiam,
ha csillag lennél, kisütnél minden este,
nem feküdnék le oly korán,
kiállnék a kapu elé,
ahogyan várni szoktalak,
könnyembe rejtenélek el,
te legszebb fényű csillagom,
hosszan néznélek, hogy behuny
szemem mögött is lássalak.

Tengerész

Hagyjátok a sírást öregek,
ne sajnáljátok magatok, üljete ki a napra,
nézzétek a bogarak röpdösését,
ne féltétek fiatokat sem,
a zúgó madár-vonulásból
hallgassátok ki a törvényt,
jutott tinektek jóidő elég,
higgyétek el, az öregkor: magány,
ha fiatok tenyerén élnétek tovább
akkor sem lennétek boldogabbak,
higgyétek el, az ifjuság
nem az a sűrűlombu fa,
ahol tinektek hűsölni lehet,
s megbújni a vihar elől,
az ifjuság: bucsuzkodás,
ő a vízszagu kikötők,
ő a virágos udvaru falusi állomások,
mögötte kendőlobogás,
előtte föld, víz, szél szabadsága,
s valahol egy másablaku ház,
máspuhaságu ágy, másízű kenyér.

Öregember

Diófák vitorlásain vonult el tőlünk a gyerek,
 üres ólak bárkáin csorgott alá,
 a rozsföldek hullámaikat elhagyta igazi tengerért,
 most ismeretlen csillagok alatt,
 ismeretlen halak fölött hajózik ki tudja hol? miféle parton áll?
 a szétmállott térképeken keresem szemüveggel és gyöngye lámpafénnyel,
 arca oroszlánfejű földrészekkel keveredik,
 ködös öblökben látom őt,
 itthagya árkaikat vizét,
 esőutáni pocsoló papírhajóit az uton,
 irkákba álmodott gőzöseit, számjegyeit,
 a tölcsérekbe nem huhol,
 ujságpapír-ragasztásos távcsövekkel nem leskelődik napnyugat felé,
 elment tőlünk,
 nem is élt velünk igazán,
 nem szerette a földet,
 nem kedvelte a szelíd teheneket,
 a dacos kisbikákat, a vetés, aratás idejét,
 a hosszú esőket szerette,
 igen-kék egű, igen-sárga házfalú,
 igen-zöld lombú képeslapjaival tele a ház,
 lábnyomával tele a földkerekség,
 csak háboruzó katonák,
 hadifoglyok járhatnak ilyen messzire,
 hihetetlen, hogy az én fiam,
 hihetetlen, hogy a mi gyerekünk.

Öregasszony

Igértél nekünk meséket idegen világról,
 selymet, gyöngyöt, prémet ígértél nekünk,
 hogy ne legyen olyan egyedül
 hogy ne legyen olyan elhagyatott-szegény
 a te apád, anyád,
 tudjuk, a tenger gyönyörű,
 aratáselőtti mezőkre hasonlít talán,
 de félek én fiam a hirtelen viharoktól,
 a síró kiscsibékre, a becsukott ablakokra,
 a kioltott tüzre emlékszel-e még?
 ágyaszélen remegő, gyors-szivverésű,
 szapora-lélegzetű édesanyádra gondolsz-e még fiam,
 távoli viharoktól féltetek én,
 tengerbe veszni annak nem szabad,
 akit ennyire szeretnek édesem,
 álmomban gyakran megjelennek a búcsui bálók,
 rossz nőekkel, késhegyekkel,
 ó mennyire féltettelek,
 kiáltottam, sirtam érted,
 most karodba kicsoda kapaszkodik,
 hogy oda ne menj ahol vért ontanak,
 hogy meg ne üssenek, kicsoda áll eléd?
 ki fektet le, ha az ital ledönt?
 ki mormolja neked bártortalanul:
 vigyázz magadra, ki suttogja neked,
 hogy el ne vész, hogy meg ne halj!

Feleség

Eszedbe jutok-e még?
 ruháim, ékszerem, cipőim,
 kenőcseim és illataim tőled valók,
 eszedbe jut-e még hangom, szám íze,
 tenyerem vonalai, szememben a fény,
 a teneked megjelenő?
 eszedbe jut-e még ez a ház,
 ahol ritka látogatásaidra vár ágy,
 kamra, forró víz és ital?
 ahol ritka jöveledekre készülök,
 ha magamra lobbantom a selymet,
 fiatal testem, mint repülni induló kócsag,
 lábam épp hogy a földre ér,
 ha muszlinruhámban föllállok,
 tömjénfüstben akár,
 mikor jössz haza?
 ha fehér nyakamat fekete prémmel kócsorozom,
 láthatnád gyönyörű vagyok,
 s már azt sem tudnád mi a szebb,
 szemem, vagy a borostyán,
 bőröm, vagy a selyem,
 lábfejem, vagy az aransarú,
 láthatnád, gyönyörű vagyok,
 mondanád-e nekem?
 gyönyörű vagy te így egyetlenem,
 tested elfedett hajlata még gyönyörűbb,
 gyönyörű vagyok, mégis hasonló korai özvegyekhez,
 levegőm, áttetsző társam a vágyakozás,
 mint az elhagyott asszonyok,
 egyedül fekszem az ágyban,
 s nappal, mint szűz viselem testem,
 öltözetem pompáját miattad,
 hogy egyszer visszagyere.

Tengerész

Ahogy a kikötő lármája elhallgat a fülekben,
 s a láthatár alá lesüllyed part, ház és hegyorom,
 úgy hiányoznak a gondolatokból szülők, barátok, feleségek,
 mikor magunkra maradunk a hajólapátokkal, a rádiójelekkel,
 a szelek, felhők és csillagok változásával,
 hús-huszonöt kéz munkája süllyedés ellen,
 az a fontos,
 hús-huszonöt száj éneke, bolondozása félelem ellen,
 fontosabb, mint az elhagyott szülők, barátok, feleségek emléke,
 melyek, mint faliképek csak letekintenek, csak mosolyognak,
 ha ezek a népek látnának, hallanának,
 megfeketednének a kétségbeeséstől,
 összegyűrődnének a zokogástól,
 szétáznának a könnytől,
 hát meg ne tudják, kicsoda hullámok döntögetik
 a hajót viharban, kicsoda hullámok dörognek
 a fedélzeten kedveseik lába előtt,
 van, aki egy éjszakába beleőrül,
 öltözzenek fel az otthoniak a világ minden ruhájába,

vágyakozzanak, hallgassák a különös történeteket,
 de szót se arról, hogy a gyapotbálák ki-gyulladnak
 egy nappal a kikötő előtt,
 szót se a hosszas italozásról,
 amikor nincs egyetlen józan a fedélzeten,
 csak az isten védi részeg fiait,
 a mennyet kideríti, a vizet megnyugtatta,
 repülőhalakkal locsolja a hajó oldalát,
 egy szót se arról, hogyan várják az autós nők
 fehér testükre a barna szenvedélyt,
 szót se minden kikötővárosban arról az egyről
 akihez hazamenni, akitől búcsuzni lehet,
 mert ez az élet könyörtelenül összeropantja az érzelmeket,
 akár a szél a roskadásig termő gyümölcsfa-koronát,
 a mult terhét nem lehet viselni annak,
 aki veszélyből menti magát,
 nem lehet tünődni édes otthoni síron kettéhasadt hullámok fölött,
 nem lehet ünnep nélkül hagyni a megmaradást.

Feleség

Ha egyszer tied leszek,
 én akár meg is halhatok,
 mint a lepkék, s a virágok,
 azt hittem valaha, nem hittem
 kicsoda idő jön a vérre,
 a virágok elhervadtak,
 a lepkék elbujtak meghalni fakéreg alá,
 s én itt maradtam levetett menyasszony-ruhámmal,
 elárvult nászágyammal,
 a távoli tenger emlékeivel,
 s már irigyen nézek a parkok felé,
 kart karba öltött párokon felejttem szemem,
 nincs olyan tavasz és nyár,
 amikor sárga ruhámban lefekhetek a zöld erdő elé veled,
 pázás utáni ragyogást látok a nők tekintetében,
 már néha észreveszem,
 húség mankóján bicegek,
 tudják a férfiak nyomorúságom okát,
 gerincemet csiklandozzák lélegző simulással
 a zsúfolt villamoson,
 kanyarban megölelnek,
 bocsásd meg nekem a gyorsabb szívdobogást,
 a bőr bizsergését bocsásd meg,
 ne vess meg engem keblem forrósága miatt,
 a boldog faleveleknek mondom el bánatomat,
 majd ezek a boldog falevelek is leperegnek,
 megkóstolják a sár ízét,
 kínomra ráismernek, amikor
 leszakadnak a fáról, lecsapódnak a földre

a kerekek alá, az emberek talpa alá.

Tengerész

Ezen a földön, ezen a földön, ahol rozsvirágszagot hömpölyget a szél, rozskalászok ezüst élei forognak szülőházam előtt, beláthatatlan távolságon át, ahol szomjúságot nem olthatom, mintha egész hazám rozssal vetették volna be, úgy gyűrűzik, villog, bukdos ez a világ, körülkeríti multam minden helyét, körülcsapkodja, átömlik emlékeimen, süllyedjek bele én is? mit akarok? borítsam magamra ezt a fecskékkel játszó szadozó zöld fedelet? ezen a földön, ezen a földön, ahol lehettem volna jó szántóvető, ezen a síkon, ahol minden faformát ismernek, minden útelágazást, még azt sem felejtettem el, merrefelé nőnek az ehető gombák, hol fészkel a legtöbb örvösgalamb, mit akarok? mért jöttem ide? vigasztalan öregeimmel vigasztalom magam? mit akarok? kezdjem előlről? huzzak rövidnadrágot? legyen kopasz? járjak mezitláb? maszatozom lekvároskenyérrel a számat? legyen olyan kicsi, mint a mákszem? újra? s nőjek-növekedjek? álljak meztelenül a sorozók előtt? tengerre szálljak újra? boldogságot ígérjek? megtépett inggel, bevert ablakkal? ital árával fizessem meg örömeimet? vérrel, elkopott körömmel, felőrölt szerelemmel? félelemtől meghibbant társamat kísérem haza újra boldogan, mert végre hazajöhettek, s csak álljak az üres házban, ahol tüzvész utáni szagot érzek a hamutartók fölött? ahol öntudatlanul szaggatom gombjaimat, s egyszerűen észreveszem kezemben a gombok, hajszálak, rongyok szeméjét? újra álljak az üres szekrény előtt, ahol hiányoznak kabátjaim mellől a női ruhák, cipőim mellől a körömcipők, saruk? üres papírdobozok, bolyhosbelsejű üres üvegek fogadjanak újra? meg por a becsukott ablak alatt? koporsófedéllel, tenyeremmel földjem le arcomat? keressem a magas erkélyt? az éles borotvát? áldjon meg az isten a megbocsátás mosolyával újra? mit akarok?

kezdjek, vagy befejezzek? okoskodjak vagy dühöngjek? megmagyarázzak vagy hallgassak újra? magamat ítéljem vagy a világot? búcsuzó számmal, búcsuzó kezemmel tépjem ki magamból emlékeimet? így öljem meg magam? nyomoruságos legyenek? meneküljek visszafelé, s higgyem talán a régi barátok? talán a régi szerelmek? talán a régi helyek? talán a régi fák? talán a régi kocsmák, esték, csillagok? barátaim csak itatnak egymáshoz nincsen szavunk! régi szerelmeim félnek emlékeinktől, körénk gyűjtenek férjeket, gyerekeket! megtudjam újra, a szűzek, ringyók, arák és magányosok újabbaknak valók, idegeneknek valók? újra induljak, ahova senki nem követ, ahova senki nem indul utánam? útjaim után, ezen a síkon, szülőházam előtt, ahol még érzem szülőm könnyét a bőrömmön, ezen a földön, kék tengerészruhában, rézcsatjaimmal, rézgombjaimmal, sapkám szokatlan szalagjaival, útjaim után, mint egy legombolyított, összekuszált, végtelen cérnaszál után a kék mákszem, olyan vagyok.

Öregasszony

Istenem, úzd el varjaidat más vidékre, fejünk fölül hajtsd el fekete madaraidat, mert annyi van, de annyi van belőlük, torkosak és tolakodók, hiába raktam varjú-dögöt kukoricaföldre hiába öltöztettem kabátba, kalapba karót, nem félnek semmitől, még álomban sem hagynak nyugodtan, álmaimot fekete nyüzsgésbe borítod istenem, millió varjú röpül a rozsföld felől, azt hiszem, felhős az ég, csőrükben rézgomb, szalag, csíkos vászon és sötétkék rongy, jaj istenem, ha csőrük kinyílik, édes fiam, széthordott ruháddal tele a világ, leszakított gombjaiddal tele a fű, sapkád szalagjait fákon fujja a szél, de álomban sem látom testedet, fölébredek, a reggel sem vigasztal, mert a te ágyad vetve van, mert hallatszik a káromgás, varjaktól himbálóznak a fák, pedig a szél se fuj, tele az udvar fekete tollal, a halál szárnyatollával mindenfelé, elindulok a rozson át, hogy megtaláljalak, hogy letöröljem homlokodról a sáros madarak lábnyomát, fiam.

Tengerész

Most elmegyek, most elmegyek, csomag nélkül, magammal nem viszek hideg ellen meleg ruhát, fény ellen napszemüveget, mint aki éppen elszalad dohányért, úgy megyek el, aki azonnal visszatér, csomag nélkül, kezem üres, mint a halottaké, aki ide nem jön el soha, magamat nem vigasztalom, előttem és hátam mögött ugyanaz a világ, csak elmegyek, a rozsföld hullámaival tengerig, mindenütt tengerészruhában, mint a hullámok nyugalomban szétomolhatok, szélben visszajöhettek, mindig valakihez, mindig valakitől, hajamat másként hiába fésülöm, barna szem helyett zöldet hiába szeretek, kökény helyett déligyümölcsöt hiába eszem, mindenütt tengerészruhában, mint a rozsföld hullámai a tengerig, mint a tenger hullámai a rozsföldekig, őrizve harangszót, hajók gömbölyű ablakát, keményfüst keserűségét, elmegyek, előttem és hátam mögött ugyanaz a világ, hát nem sajnálom magamat, mintha előlről kezdeném, mintha a tengert először pillantanám, a felém forduló arcokat, nem a vak hátakat őrzöm én, mint utolsó pillanatot korlát és víz között, hát nem sajnálom magamat, ne sirassatok, ne sajnáljatok, ne haragudjatok, most elmegyek, most elmegyek, ti forró párok padokon, vasárnapi csónakosok, családi ebédhez ülők, egymásra hasonlító vén házások, ti várandós anyák, virágot kapók és adók, rózsaszín masnit kötözők, ti hegytetőn uzsonnázó családok, patyolatos teniszezők, ti egyszer születők, ti egyszer pusztulók, fiatalon fiatalok, öregem öregek, ti szabályosan boldogok, szabályosan boldogtalanok, ugyanúgy tisztességesek, ahogyan tisztességtelenek, de mindig pontosan menők, de mindig pontosan érkezők, most elmegyek, ne sajnáljatok, ne haragudjatok, ne féltsetek, ti, ti, ti, előttem és utánam.

Ágh István 2025. október 19-én hunyt el.

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Mozgás és gondolkodás kéz a kézben - Élménydús bemutató-óra Gyomaendrődön

2025. október 13-án, délelőtt 10 órakor különleges esemény helyszíné volt a Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola Hősök úti tornaterme. A bázisintézményi program keretében megrendezett „Mozdulj és gondolkodj!” című bemutatóórán számos érdeklődő gyűlt össze, hogy betekintést nyerjen a Magyar Mozgáskotta módszer gyakorlati alkalmazásába.

A program főszereplői a 4.b osztály tanulói voltak, akik Csöke Zsolt vezetésével mutatták be, miként lehet a testnevelést egy összetett személyiségfejlesztő módszerrel - a Mozgáskottával - ötvözni. Ez a hazai fejlesztésű rendszer játékos formában, strukturált mozgáselemek segítségével fejleszti a gyerekek figyelmét, térbeli tájékozódását, gondolkodását - egyszerre mozgatva meg a testet és az elmét. Az óra tematikája a bal és a jobb oldal differenciálására épült, melyet három csoportban dolgozva sajátítottak el a diákok. Az együttműködésre, összpontosításra és kreativitásra épülő feladatok nemcsak élvezetesek, hanem pedagógiailag is rendkívül hasznosak voltak. Az esemény különlegességékként bemutatkozott egy új, innovatív irányzat is - a *Sportmanji*, amely játékos, mozgásos kihívásokkal színesítette az órát, még tovább fokozva a jó hangulatot és az élményszerű tanulást. Az esemény méltán aratott sikert mind a pedagógusok, mind a résztvevő diákok és vendégek körében, példát mutatva arra, hogyan lehet a testnevelést modern, fejlesztő szemlélettel új szintre emelni.

Holnap hajnalig...

Hagyományainkhoz híven ebben az évben is megrendezésre került október 10-én a szülői munkaközösséggel közösen szervezett Iskolavacsora, a Bowling Treff étteremben. Ágostoné Farkas Mária igazgató és Pappné Pál Viktória SZMK elnök köszöntőjét pezsgős koccintás kísérte. A másnap hajnalig tartó retro disco-t csak a több mint 300 tombola sorsolása szakította meg.

Köszönjük a finom vacsorát Fekécs Attilának és a Bowling Treff étterem munkatársainak, a zenét Vizsnai

Kristófnak, a dekorációt Andor Adriána, Boros Lili, Izsó Gabriella és Nagy Bianka munkatársunknak. Köszönet a szülők részvételéért, a tombola tárgyak felajánlásáért!

Bolyai Matematika Csapatverseny

Iskolánkból ebben a tanévben 7 csapat nevezett a Bolyai Matematika Csapatversenyre. 2025. október 10-én írták meg a tanulók a megyei fordulót.

Eredmények: 5. osztály: 2+2=4: Doszpod Bella, Szerető Kata, Hegedűs Andor, Pelle Milán megyei 12. hely. Újoncok: Szabó Janka, Szurovecz Lujza, Szabó Balázs Bendegúz, Szűcs Roland - megyei 46. hely. 6. osztály, Agymenők: Varjú Zille, Furka Lajos, Hencz Balázs, Megyeri Lajos - megyei 24. hely. Haladók: Smíri Réka, Szöllősi Lilla, Tóth Marcell, Veres Ádám - megyei 28. hely. 7. osztály, Névtelenek: Cs. Nagy Arsenyij, Garai Áron, Tóth Áron Felicián, Valuska Botond László - megyei 15. hely, Harcosok: Szarka Ninett, Varga Eszter Aranka, Oláh Olivér, Szabó Zénó - megyei 37. hely. 8. osztály, Végzősök: Hegedűs Janka, Kovács Balázs, Megyeri Barna, Varjú Zente - megyei 13. hely. Felkészítő tanárok: Bela Tibor és Ókrös Katalin. Gratulálunk a diákoknak és felkészítőiknek!

Pályaválasztási Vásár

A Kis Bálint Általános Iskola 8. a és 8. b osztálya izgalmas napot töltött el október 9-én Békéscsabán a Pályaválasztási Vásáron, melyet a CsabaPark területén rendeztek meg. Diákjaink vezetőikkel végig járták a különféle standokat, megismerkedtek középiskolákkal, szakmai képzésekkel, és beszélgethettek továbbtanulási lehetőségekről. A rendezvény remek lehetőség volt arra, hogy a tanulók hasznos információkkal gazdagodjanak a szakmák világáról, a továbbtanulási utakról és az elérhető karrieropciókról. A tanulók visszajelzése szerint motiváló volt látni élő példákat, és sokan új ötletekkel, célokkal tértek haza. Ez a látogatás éppen időben jött - segítette azon diákoknak, akiknek elképzeléseik még nem voltak elég határozottak a jövőjükkel kapcsolatban.

A Rózsahegyi Iskola hírei

Rejtélyek nyomában Szarvason

Szeptember 26-án a 8. b osztály Szarvasra látogatott, ahol a Tessedik Sámuel Múzeum különleges programján vehettek részt. A diákok a „Sissi, az álarc mögött” című nyomozós játék segítségével ismerkedtek meg Erzsébet királyné életével és rejtélyeivel.

A program során a tanulók csoportokban dolgoztak, különféle feladatokat oldottak meg, miközben izgalmas nyomokat követtek, hogy végül összeálljon a történet. A játék nemcsak szórakoztató volt, hanem számos érdekességet is feltárt a 19. századi korszakról.

A diákok nagy lelkesedéssel vettek részt a közös munkában, segítették egymást, és a végén sikerült megfejteniük a rejtélyt, ami hatalmas élményt jelentett számukra. A múzeum különleges hangulata és gazdag kiállításai szintén maradandó benyomást tettek a tanulókra.

Az osztály egy tartalmas és élvezetes napot tölthetett együtt, amelyet sokáig emlékezetes élményként őriznek majd. Ezúton is köszönjük az iskolának a lehetőséget.

Magyar Népmese Napja iskolánkban

Idén is megünnepeltük iskolánkban a Magyar Népmese Napját, amelyet minden évben szeptember 30-án, Benedek Elek születésnapján tartunk. Az idei rendezvényen a 4.a és a 4.b osztály tanulói közösen léptek színpadra. Először Benedek Elek életéről meséltek a gyerekek, majd eljátszották az író egyik legismertebb történetét, „A só” című mesét, majd közös táncal zárta a rendezvényt: népi zenére roptak együtt tanító és diák, ezzel is továbbadva a mesék és a hagyományok közösségformáló erejét.

A Zene Világnapja

Október 1-jén iskolánkban is megünnepeltük a Zene Világnapját. Az alsó tagozatosok a Kállai Ferenc Művészeti Iskola tanárainak (Nagy Valéria, Sztojka Tamás, Bozsik Márton) koncertjén élvezhették a zenét, részt vehettek egy kvízzjátékban, és kipróbálhatták a hangszereket, erősítve a zene iránti szeretetet és a különböző zenei kultúrák iránti nyitottságot.

A felső tagozatos diákok rendhagyó módon emlékeztek meg az ünnepről: Mozart-szonátát adtak elő, miközben saját testüket ütőhangszerként használták, ritmusos tapsokkal és testtútésekkel kísérve a dallamot. A kreatív előadás nemcsak a zene sokszínűségét, hanem a közös munka örömét is bemutatta, a produkcióról készült felvételeket pedig emlékként őrizhetik a diákok.

Mezőberényben járt az Aktív Iskola csapata

Október 7-én a Mezőberényi Általános Iskola és AMI adott ott-hont az éves Aktív Iskolás Fesztiválnak, amely ezúttal is a mozgás örömeit, az együttműködést és az egészséges életmódot helyezte középpontba.

Az eseményen iskolánk hat tanulója képviselte intézményünket, akik forgószínpadszerűen járták végig a különböző állomásokat, kipróbálva számos izgalmas és játékos feladatot. A program során nemcsak testileg, hanem lelkileg is feltöltődtek – a gyerekek lelkesedése és jókedve végigkísérte a napot.

A rendezvény a pedagógusok számára is tartalmas szakmai programokat kínált: három tanárunk aktív szüneteken, bemutató órán és szakmai előadáson vett részt, ahol új módszereket, ötleteket ismerhettek meg, hogy a mindennapi mozgást beépíthessék az iskolai életbe.

Az ilyen programok remek alkalmat kínálnak arra, hogy diákok és pedagógusok egyaránt új ötleteket gyűjtsenek, feltöltődjenek, és tovább erősítsék az aktív, egészségtudatos iskolai közösség szemléletét.

Köszönjük a lehetőséget.

Különleges vendégek az Állatvédelmi héten a Rózsahegyi Kálmán Általános Iskolában

Az idei Állatvédelmi hét keretében iskolánk két különleges vendéget fogadott, akik izgalmas bemutatókkal és állataikkal várszolták el a gyerekeket.

Elsőként Szerető Zoltán és felesége, Szerető Tünde érkeztek, akik egzotikus bogarakat, skorpiókat, hüllőket és kígyókat mutatnak be. A tanulók ámulattal hallgatták Zoli érdekes történeteit, és a bátrabbak kézbe is vehették a kígyókat, ami hatalmas élmény volt számukra.

Második vendégünk, Szűcs Zoltán Biharnagybajomból hozott el számos házi- és díszállatot: futókacsát, libát, brahma tyúkot, kankasit és zebra pintyét is. A gyerekek megtudhatták, hogyan kell gondoskodni róluk, és madártollat is választhattak emlékül.

Idén ismét csatlakoztunk a „Gyűjtsd a kilókat!” programhoz, amely során a tanulók és családjaik eledelet gyűjtöttek rászoruló állatok számára. A lelkes összefogásnak köszönhetően jelentős mennyiségű állateledel gyűlt össze, amelyet a Gyomaendrőd Kutyáért Állatvédő Egyesületnek adtunk át.

A programok nemcsak szórakoztatóak, hanem tanulságosak is voltak: közelebb hozták a gyerekekhez az állatok világát, és felhívták a figyelmet a felelős állattartás és az önzetlen segítség fontosságára.

Ősz témahét és Vitaminnap az alsó tagozaton

Iskolánk alsó tagozatán idén is megrendeztük az Ősz témahét programját, amely az egészséges életmódra, a helyes táplálkozásra, a betegségek megelőzésére és a mozgás fontosságára hívta fel a figyelmet. A tanórákon őszi versek, mesék és olvasmányok feldolgozásával mélyítették a diákok az évszakhoz kapcsolódó ismereteiket, míg a szabadban tartott testnevelés órákon sétákkal és termésgyűjtéssel fedezték fel a természet változásait. Az összegyűjtött terméseket rajz- és technikaórán hasznosították, az elkészült alkotásokat pedig az iskola folyosóján állították ki.

A Vitaminnap során a tanulók gyümölcs- és zöldségfogyasztással, közös énekléssel, versek előadásával és totóval kapcsolódtak a programhoz. A délelőtti játékos, kézműves, zenés és mozgásos feladatokkal telt, a délutánt pedig a hagyományos futóverseny zárta, ahol minden résztvevő lelkesedéssel teljesítette a távot.

Felejthetetlen futballélmény Budapesten

Október 14-én iskolánk 43 tanulója ellátogatott Budapestre, a Hidegkuti Nándor Stadionba, ahol a Magyarország–Törökország U21-es válogatott labdarúgó-mérkőzést tekintették meg. A találkozó izgalmas küzdelmet hozott, a végeredmény 1–1 lett.

Iskolánk a Bozsik-program aktív résztvevője, ennek köszönhetően a gyerekek ingyen vehettek részt ezen a különleges sporteseményen. A stadion hangulata, a válogatott mezében pályára lépő fiatal játékosok és a közös szurkolás mind felejthetetlen élményt jelentettek diákjainknak. Sokan közülük autogramot is kaptak, sőt közös képek is készültek a sportolókcal. Köszönjük a lehetőséget.

Pályaorientáció

Október 9-én ismét részt vettünk a Békés Vármegyei Kormányhivatal által szervezett pályaorientációs rendezvényen. A Csaba Parkban a gyerekek megismerkedhettek a régió középiskolaival, valamint jónéhány munkáltató is bemutatta tevékenységét. Október 17-én pedig az Alföldi ASZC Bethlen Gábor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium pályaorientációs napjára is ellátogattunk. Itt tanulóink tájékoztatást kaptak a továbbtanulási lehetőségekről, középiskolák, egyetemek és vállalkozók kiállítását tekintették meg. Mindkét rendezvény színes, érdekes és hasznos volt a pályaválasztás előtt álló diákjainknak. Köszönjük a lehetőséget.

Közlekedés hete az iskolánkban – játékosan a biztonságért

Iskolánkban idén is megrendeztük a Közlekedés hetét, ahol a tanulók játékos formában ismerkedhettek meg a biztonságos közlekedés szabályaival. A program során a ligetben kerékpáros és rolleres akadálypályán próbálhatták ki ügyességüket, a felsősök pedig kerékpártúrán gyakorolhatták a közúti közlekedést. Az alsó tagozatosok a zebrán való átkelést, a közlekedési táblák felismerését és társasjátékokon keresztül a gyalogos közlekedés alapjait tanulták, emellett saját közlekedési táblákat is készítettek.

A hét kiemelkedő eseménye a Z Generációért Alapítvány látványos és interaktív közlekedésbiztonsági programja volt. A diákok szimulátorokkal és VR-eszközökkel tapasztalhatták meg a reakcióidő és figyelem fontosságát, kipróbálták a „részeg szemüveget”, és játékos feladatokon keresztül gyakorolták a balesetmegelőzést. A program nemcsak élménydús volt, hanem hasznos is: a gyerekek sok új ismeretet szereztek a felelős közlekedésről, amelyek hozzájárulnak a biztonságos közlekedéshez az utakon.

Október 23.

„Voltak bátrak, / Mindent bírtak, / Dicsőséget, / Vérről írtak.
Harc és hűség, / Vér és bánat, / Halálukból, / Élet támad.”

Színvonalas ünnepi műsor keretében idéztük fel iskolánkban 1956 forradalmának és szabadságharcának dicső napjait, megemlékeztünk az események hőseiről és áldozatairól. Az ünnepi összeállításban iskolánk irodalom szakkörös és énekkaros tanulói vettek részt. Felkészítő pedagógusok Kázmér-Bálint Zsuzsa és Nagy Ildikó tanárnők voltak.

További képek és cikkek iskolánk honlapján tekinthetők meg: <https://www.rozsahegyiskola.hu/>

Ricsey Edit: Tanár édesapám és tanítónő édesanyám (1956, 2016) I.

Ricsei Balázné, született Szabó Emma 1957-es naplója a február 8. és április 4. közötti napokból

Nagy selejtezést festéskor, költözéskor csaptunk, szerintem egy ilyen alkalommal tettem el ezt a kis naplót és apu verses füzetét, nem is kereste később senki a családból. A rendszerváltás érlelődése idején kerültem át Gyomaendrődön a helyi gimnáziumba tanítani, akkortól idézgettem apu verseiből rendszeresen magyar-, történelem-, társadalomismeret- és ófórákon, műsorokban. Majd néhányat közülük elküldtem a Taní-tani és a Bárka című folyóiratoknak, és ott meg is jelentek.

A naplóból eleinte a „két kis buti nem sejt semmit” kifejezés maradt meg bennem, míg aztán kamaszként felidézve a gyermekként látottakat, rá nem jöttem, hogy anya annakidején a piszkos ruhákon a verés véres nyomait kereste. 2006-ban a versek mellett szerettem volna megjelentetni a naplót is, de édesanyám ellenezte, azt mondta: ez túl személyes, önmagának írta. Most, két évvel halála után (aput 1998-ban veszítettük el), mégis a közzététel mellett döntöttem, mert meggyőződésem, a hiteles személyes emlékek nélkülözhetetlenek a múlt megértésében.

Hajdúnánáson 1957. II. 7-én az esti órákban vitte el édesapámat, Ricsei Balázt, az Állami Fiúiskola igazgatóját két rendőr a helyi rendőrségre. Aznap már hívták telefonon az iskolában valahonnan Debrecenből, hogy tűnjön el, mert keresik, de ő úgy vélte, nem csinált semmi olyat a forradalom alatt, ami miatt bujdosnia kellene. Épp vacsoráztak volna, apu húga, Ricsey Valéria és férje, Szabó Zoltán (ekkor Debrecenben, majd 1958–65 között Hajdúnánáson a gimnáziumban tanárok) vendégségben voltak nálunk, a családi emlékezet megőrizte a menüt is – gulyásleves és szilvalekvárral, dióval, mákkal, túróval töltött fánk. Aput már enni sem engedték, majd csak édesanyám, Szabó Emma tanítónő vihetett neki ennivalót az állomásra, ahol apu már csak bilincsből vacsorázhatott. Mivel nem mondták meg, hogy hová viszik aput, ezért keresztapám, Szabó Zoltán felszállt a vonatra, s követte őket a debreceni Kossuth utcai börtönig.

A Napló egy MNOSZ 5606-os számú négyzettrácsos kék fedelű füzet, ára: 1.30 Ft, amelynek **Vázlatok** a címe édesanyám írásával. Az első hat nap ceruzával, a többi (még mártogatós!) tollal íródott.

II. 8. Element Vali. Itt maradtam egyedül. Vázlatot kellene írni (esténként vázlatírással készült a másnapi óráira), **de azt hiszem, soha nem lesz türelmem hozzá. Ma döbent csend fogadott a nevelőiben.** Mindenki biztat, hogy hazajössz, de nekem nagyon rossz érzéseim vannak. Olyan nyugtalan vagyok. Biztos bánatnak. **De nehéz lesz ez a 72 óra! Majorné** (férje később említve a négy feljelentő között) **kérdezte, hogy mit gondolok, vajon ki vitetett el? Én feleltem, hogy a katonai parancsnokság. Aranka** (kartársnő) **szerint ők is benne vannak.**

II. 9. 2 éjjel nem aludtam már. Kicsim, mi van veled. Tegnap elvittek három, számunkra ismeretlen embert. Mi lesz ebből? Aranka azt mondta, Major szerint 15 év is lehet belőle. És ez a két gyerek itt viháncol. Két kis buti nem sejt semmit. A tanteszület teljesen fel van bolydulva. Laci bácsiék benn voltak Ladányival (kartársak) **édesapánál.** (Szabó Károly tanár, Debrecen; a debreceni képzőben iskolatársak voltak.) **Majd ő utánanéző, hogy mi sorsod lehet. Csak ne bántsanak. Szörnyű még rá gondolni is. Lesz-e házkutatás?** (1956 decemberében már volt egy házkutatás, fegyvert kerestek, de nem találhattak, nem volt. Hajdúnánáson a

Ricsei Balázs és Szabó Emma
esküvői fotója 1950-ből

rendszerváltás után egy Hazajáró ünnepség alkalmával az 1956-ban még könyvtáros kislány visszaemlékezésében mesélte, hogy az események alatt R. B. a könyvtárt bújta, hogy ilyen forradalmi helyzetben a régiéket mit csináltak.) **Lehet, még ezeknek az idegen könyvek is rosszat jelentenek!** (R. B. már sárospataki képzős diákként az idegen nyelvek után érdeklődött, ez a szenvedélye élete végéig megmaradt.)

Lecsukom szemem, agyam már kábul:
titok az élet, titka csodás,
lelkembe folyton-folyvást aláhull
száz tündérszárnyú álomvarázs.

Részlet Ricsei Balázs:
Nyíregyházi levelek
című verséből (1946)

II. 10. Anikó és Hugi lázas (gyermekeik – Anna /1951/ és Edit /1953/). **Ágyban fekszenek. Paulai szerint nincs baj.** (Orvos. Recskén, Tiszalökön töltött pár évet, mert Budapesten a főorvosi állása kellett valakinek. Sajnos a szabadulása után hamar meghalt, felesége kartársnő. Anikó asztmájának egyszerű szakembere. Az ő sorsának elmesélésekor hallottam először a „soha, sehol, senkinek” mondatot. Úgy 12 éves korom

körül értem meg az ilyesmikre.) **De mit is mondana, mikor ilyen borzalmas állapotban vagyok. Hátha holnap este jössz. Addig csak kibírom.**

II. 11. Javulnak. Kívülről várlak, hogy jössz, de nagyon félek. Ma 7 éve esküdünk. Sírok mindig.

II. 12. Nem jöttél. Talán holnap be tudok menni. (Nánásról Debrecenbe.) **Tibi** (Kozma Tibor kartárs) **teljesen odavan. Rámaradt a vezetés. Azt mondja Baba** (felesége; tanítónő, a református kántor lánya, emiatt a pártbizottságról mindig visszadobták a jó munkájáért való kitüntetési próbálkozásokat), **azóta nem aludt egy cseppet se. Na, én se.**

II. 15. Szerdán bementünk. Anyu sokat sír, de büszke rád. Szegény Anyu azt hiszi, hogy a fia egy virtikli forradalmár volt. (Két fia is érintett volt. R. B. öccse, Ricsey Géza azért úszta meg az egyetemről való kirúgást, mert a tüntetés napján elaludt, s a rendőrséggel körbevett egyetemre nem engedték be, hiába bizonygatta, hogy ő az egyik szervező. A Ricsey-család y-nal írta a nevét, de a személyi igazolvány bevezetésekor /1955/ ezt a „nemesi csökevényit” néhányuknál nem fogadta el a hivatal, ezért lett ez változó írásmód egy családon belül.) **Hát én megnyugtattam, hogy cseppet se lennék büszke pl. 15 évre. Édesanyáméknál** (Szabó Károly tanár és Szilágyi Erzsébet tanítónő volt Debrecenben. Szabó Emma mindig büszke volt családi gyökereire: édesanyja érmelléki kántortanító, édesapja hajdúk és debreceni civis polgárok leszármazottja) **igen nyomott a hangulat. Egyetlen dolog, mit lehetne tenni.**

Csütörtökön egész délelőtt ott ücsörögtem a rendőrségen a tiszta ruhával. Végül egy ellenszentes százados azt mondta, hogy Pestre vittek és tűnjek el. Zoli azt mondja nem igaz, mert 14-én még ott van a neved az ebédjegyzéken. Édesapámnak azt mondták, hogy valószínű internálnak és 3 hónappal megúszod. És ilyen hangulatban ki kellett jönnöm! A lányokat benn hagytam. (Az egész család összetartott: Debrecenben a Darabos és az Úszó utcában laktak a nagyszülők, a 2 kisunokára mindig az éppen ráérő családtag vigyázott.) **Nem bírok itthon lenni. Anyja (Nyakó Jánosné, Daróczi Erzsébet tanítónő, barátnő beceneve. Mivel az ő családjában volt egy rokon, aki csendő volt a háború előtt, emiatt**

ők is a kor üldözöttjei) **eljött és hív hozzájuk. Milyen rendes emberek vannak körülöttem, csak most látom. Megyek is.**

II. 19. (Innen tollal írva) **Szombaton beutaztam. Anyuék** (Balázs Karolin, R. B. édesanyja. Eredetileg a család egy pici beregi faluban, Barabásban élt, a négy gyerek taníttatása miatt költöztek először Dombrádra – közelebb Sárospatakhoz –, majd Debrecenbe. Mindannyian tanárok lettek) **azzal fogadtak, hogy itt** (Debrecenben) **vagy, elvették a fehérműt. Legalább egy órahosszát sírtam a piszkos holmid tetején. Nem véres, nem bántottak** (az 1950-es évek rendőrségi túlkapásairól bőven voltak ismereteik). **Jaj, kicsim, csak egy percet láthatnálak! 17-én, vasárnap felpakoltunk Anyuval. Azt mondják, vasárnap lehet látogatni. Egész délelőtt ott ültünk, Anyu minden egyenruhást megszólított, könyörgött. Azt mondták, nem is vagy ott, mert azt nem mondják meg, hogy ki hol van. Elhatároztam, hogy maradok hétfőn is és engedélyt kérek, hátha láthatnálak. Hétfőn reggel én magam akartam jönni, de Anyu is jött. Mentünk fűhöz-fához. Mennyi érzéketlen embert láttam! Végre egy százados meghallgatott. Telefonált ide-oda. Délután 3-ra rendelt bennünket. Végre találkozhattunk. Hugi el is dicsékedett: Apu piros tanácsházán dolgozik. Anikó beállt egy jópofa katona mellé őrségbe. Anyu azt hitte, hogy bilincsből vagy. (A hatéves Anikó emléke is ez: hátrattett kezű apját bilincsből kisérték ki.) **Ne csodálkozz, hogy kentük** (Ricsey Imrének, R. B. édesapjának híresen jó bora volt, beregi módra Debrecenben is lett szőlője) **a rendőröket. Mi már mindet ismertük, tudtuk, kinek lehet, kinek nem. Mi lesz veled? Csakhogy láttalak. Elég volna mindennap ennyi.****

Ma Laci bácsi (Somorjai László testnevelő kartárs) **azzal fogadott, hogy mennek a minisztériumba az ügyedben. Holnaptól kezdve nem tanítunk addig, amíg ki nem engednek. Persze mindenki énrám nézett. Ha beleegyezek és baj lesz, rám fogják. Olyanok ők, pláne Laci bácsi. Jó ember, de gyenge jellem. Megtiltottam mindent. Tanítsanak és kész. Édesapám** (Szabó Károlynak sok ismerőse volt a debreceni és a megyei oktatásügyben még a református képzős időkből) **már mindent megpróbált Kígyósnál és Strebinél. Segítenek, mondták, de nem mernek, mondta édesapám. Hisz nekik is óriási kokárdájuk, karszalaguk volt! A tantestület boldogan lélegzett fel. Gyávák, de igazuk van!**

Nekem nem mesél titkokat,
nem fecseg semmit a Duna.
Csak úgy magában elmotyog,
mint egy törődött, vén rima.

Részlet Ricsei Balázs A Duna című verséből (1952)

II. 21. Élünk csendesen. **Veled vajon mi van? Még az iskolában csak megvagyok. Hoztak hozzám egy Papp Józsa nevű gyereket Tedejről. A dadogós rokona. Az apja börtönben van. Megétette részegen a Sólyom Irén apjával a pártkönyvét. Az aszszonyt kiűzték a szülésznoi házából. Rád is acsarkodik valami Uray nevű pasas. (Urai Gyula, a periratból kiderül, hogy állatorvosi szaksegéd, a forradalmi időszak alatt az állásából ÁVH-s múltja miatt elbocsátották.) **Majd utánajárok, ki az.****

Böszörményből nem vitték el Biri Gábort. (Gyerekkori jó ismerős.) **A párt nem engedte. Hát igen. Ilyen csodát is hall az ember. Éjjel mindig sírok, nem alszom, csak úgy szendergek.**

II. 23. **Tibi rohant, hogy Boros** (Boros Gyula, ugyanebben a perben felmentették) **írt Pestről a Kozma utcai gyűjtőhelyről. Fogalmam sincs róla, ki az a Boros, de szaladok haza. Semmi hír. Ma megyek be megint a két lánnyal.**

II. 25. **Szombat este bementünk. Anyu sírva fogadott, hogy nem vagy itt. Már az étkezési lapon se voltál rajta csütörtökön. Nem mondták meg neki, hogy hova vittek. Na majd megyek én. Vasárnap egész délelőtt a rendőrségen ültem, de csak annyit tudtam meg, hogy elvittek és hamarosan értesítést kapok. Egész délután kézimunkáztam Edittel. (Sz. E. legkisebb – könyvtáros – húga, ő is sokat vigyázott a két lányra.) **Éspa** (Szabó Károly családban használatos neve) **dühöng. Semmit nem tudunk tenni. Ma este tudtam meg, hogy Gulyás (?) is oda van és írt egy pesti gyűjtőtáborból.****

(folytatjuk)

Halottak napja

folytatás a címlapról

November elsején gyakran sétálok a temetőben, figyelem az emberek viselkedését: és azt, hogy hány sírnál imádkoznak, hány helyen csak mobiloznak, vagy zavartan viselkednek, esetleg letesznek egy virágot vagy mécsest, de nem tudják, hogy mit kellene még csinálni. A fiatalok gyakran még nincsenek felkészülve a halálra, ezért zavarodottan állnak a sírok mellett.

Rómában például a temetőt „Campo Santo”-nak, azaz szent mezőnek nevezik, és mindenki tudja, hogy ott másként kell viselkedni. Magyarországon ez a tudás nem jellemző, sőt sokan a temetők elleni rongálásokat követnek el nem tisztelve a hely szentégét. A háborúk után nagy temetők épültek, ahol sokan nyugszanak benne, akikhez senki sem látogat, sem rokon, sem barát.

Az én apai nagyapám a második világháborúban halt meg, és Kurszk környékén temették el, ami ma Ukrajnában van, a Don-folyó közelében. Nem az ottani katonai temetőben nyugszik, hanem valahol azon kívül valószínűleg jeltelen sírban. Kedvenc katonadalának szövege így hangzik: „Nem lesz egy tenyérnyi hely sem a pusztasíromon, elesett katonák teste lesz a vánkosom...”, amely a temetői fájdalmat fejezi ki.

Sokakat sújt az a tragédia, hogy nem tudnak elmenni szeretteik sírjához, mert háborúnak nevezett emberi örültség elszakította őket egymástól még mielőtt felkészülhetnének az Úristennel való találkozásra. Ez a 21. század tragédiája.

Professzor úr, vajon felkészülhet-e az átlagember a halál utáni életre?

Aki közeli hozzátartozóját elvesztette vagy el kellett engednie hosszabb-rövidebb szenvedés után, annak az életében és szemléletében gyökeres változás következik be a halállal, az Istennel és a világgal kapcsolatban. Amíg ez nem történt meg, a halált másokkal történő, tőlünk független eseménynek gondolta. Amikor viszont búcsút kellett vennie édesanyjától, apjától vagy testvérétől, főleg, ha háborús vagy gyilkosság miatt, az első reakció gyakran a béműlt némaság. Idő kell ahhoz, hogy valaki ilyenkor beszélni tudjon érzéseiről. Utána két lehetőség kínálkozik: vagy elítéli az embereket, átkozza az Istent, vagy elfogadja, hogy ez az élet titka, és csak az Úristen adhat vigaszt és választ a fájdalomra. Ferenc pápának különös válasza volt egy gyerek kérdésére: „Miért halt meg édesanyám? Miért engedte az Isten?” a pápai válasz így hangzott: „*Tudod, kislányom, én csak pápa vagyok, nem a Jóisten, erre csak ő tud választ adni.*”

Frankó Tünde

A Musica Hungarika
Életműdíj nyertese

Szerkesztőségünk szeretettel gratulál!

ASZTAG

- szabadban tárolt, tartósan összerakott, cséplésre vagy nyomtatásra váró gabona (elsősorban búza) -

Nagy Z. Róbert
2025. október 25. 06:01

Magyarország sem ússza meg a brutális időjárást: elkerülhetetlen, ami jön

Sajnos Magyarország, mint Közép-Európa része sem marad érintetlenül a globális éghajlatváltozás hatásaitól. Bár a klimatikus körülmények ingadozása mindig is része volt a bolygónk életének, a napkainkban tapasztalt jelenségek a természetes folyamatokat meghaladó sebességgel mennek végbe, súlyos kihívások elé állítva a mezőgazdaságot, a vízkészletet és a hétköznapi életet.

A klímaváltozás jelei és időtartama

A legmarkánsabb jele e folyamatnak a folyamatos hőmérséklet-emelkedés. Az elmúlt évtizedek adatai azt mutatják, hogy Magyarországon a középhőmérséklet emelkedése jóval meghaladja a globális átlagot. Ez a felmelegedés a múlt század második felében vált egyértelműen érzékelhetővé, és az ezredforduló óta jelentősen felgyorsult. Ezzel párhuzamosan nő a hőhullámos napok és éjszakák száma, különösen a nyári hónapokban, valamint gyakrabban fordulnak elő a trópusias éjszakák, amikor a hőmérséklet nem csökken 20 fok alá nyaranta.

Az aszályos időszakokban kénytelenek vagyunk öntözni. Több olyan zöldéskultúra is van, melyek néhány évtizede még szabadföldön termesztették, de ma már ez nem jellemző a termésbiztonság csökkenése miatt.

Szintén intő jel, hogy egyre enyhébbek a telek, aminek kiskerti szempontból két veszélye is van. Egyik, hogy a korábbi hideg teleken a kórokozók és kártevők egyedszáma csökkent, a fagytól elpusztult jelentős részük. Most ezek áttelelnek, azaz nagyobb egyedszámról kezdenek el tavasszal szaporodni, ami megnövekedett növényvédelmi kihívásokat és költségeket eredményez. **Az enyhe telek miatt a gyümölcsfák mélynyugalmi szakasza felületesebb és rövidebb, azaz az első melegebb tavaszi napokon kihajtanak, és hamarabb kezdenek virágozni.** Ez szintén rontja a termésbiztonságot, mert a késő tavaszi fagyos éjszakákon ezek a levélkezdemények és virágok sokszor elfagynak, emiatt csökken vagy megsemmisül az adott évi termés.

Ha hidegebbek lennének e telek és később „indulnának meg” a növények tavasszal, akkor kisebb eséllyel esnének egy-egy éjszakai fagy áldozatául. Tehát a tavasz korábban kezdődik az egyébként is tavaszias tél után, ami kockázatot jelent a korán virágzó gyümölcsfákra a későbbi fagykárak miatt. A hőmérsékleti anomáliák mellett komoly kihívást jelent a csapadékeloszlás bizonytalansága. Jellemzővé váltak a hosszan tartó aszályos időszakok, amelyeket hirtelen, intenzív felhőszakadások és viharok váltanak fel. Ez a szélsőségség egyszerre okoz vízhiányt (talaj- és légköri aszályt) és árvízveszélyt, valamint eróziós károkat.

A klímaváltozás fő okai

A Magyarországon is megfigyelhető felmelegedés és az időjárás szélsőségek legfőbb mozgatórugója az emberi tevékenység során kibocsátott üvegházhatású gázok megnövekedett koncentrációja a légkörben. A szén-dioxid, a metán és a nitrogén-oxidok főként a fosszilis energiahordozók elégetéséből (ipar, energia-előállítás, közlekedés), a mezőgazdasági folyamatokból és a nagyüzemi állattartásból származnak. **Ezek a gázok úgy működnek, mint egy üvegház fala:** beengedik a napsugarakat, de visszatartják a Földről kisugárzott hőt, ezzel globális felmelegedést okozva. Bár Magyarország aránya a globális kibocsátásban kicsi, a magyarországi klímahelyzet a globális folyamatok egyértelmű következménye. A kiskerttulajdonosok számára a klímaváltozás már most kézzelfogható nehézségeket okoz.

Először is, a hosszan tartó aszályok miatt megnövekszik az öntözési igény, miközben a nyári hőhullámok megperzselhetik a növényeket, azaz olyan növények árnyékolásáról is gondoskodni kell, melyek korábban napimádónak számítottak. A hirtelen jött viharok, jégesők és felhőszakadások óriási fizikai károkat okozhatnak, a megváltozott hőmérsékleti viszonyok pedig kedveznek bizonyos új kártevők és betegségek megjelenésének (olyanok ér-

keznek hazánkba, melyek korábban csak nálunk délebbi, melegebb éghajlatú területeken voltak jellemzőek).

Részben lehet védekezni

Az egyik legfontosabb lépés az esővízgyűjtés (ciszternák vagy tartályok segítségével), mivel ez biztosítja költségmentes és lágy öntözővizet. Az öntözést érdemes a korai reggeli órákra időzíteni, és a hagyományos locsolás helyett a vizet célzottan, cseppenként a növény gyökereihez juttató csepegtető öntözőrendszereket használni, minimalizálva a párolgási veszteséget. A talaj takarása (mulcsozás) kulcsfontosságú. Szerves anyagokkal (szalma, fűnyesedék, faforgács) takarva a talajt jelentősen csökkenthető a kipárolgás, mérsékelhető a talaj hőmérséklete a kánikulában, és megakadályozható a gyomosodás. **Ez segít a talaj nedvességtartalmának megőrzésében.** A talaj szervesanyag-tartalmának növelése komposzt, zöldtrágya és takarónövények alkalmazásával javítja a talaj vízháztartását, szerkezetét, elősegítve a gyökerek egészséges fejlődését.

A legérzékenyebb növényeket és palántákat érdemes árnyékoló hálóval védeni a legintenzívebb nyári napsugárzástól. Agrárerdészeti módszereket is bevetünk kicsiben. Például laza ágrendszerű és ritkásabb koronájú gyümölcsfa fajok ültetése, vagy ilyen metszési irányzatok alkalmazása mellett alattuk félárnyékban termesztethető a zöldegek. **Érdemes szárazságtűrő, helyi fajtákat előnyben részesíteni a termesztés során, és olyan zöldegeket, gyümölcsöket választani, amelyek jobban bírják a szélsőséges időjárást.** A korai melegebb tavaszra való tekintettel a hidegérzékenyebb zöldegnövények ültetését érdemes megfelelően ütemezni, figyelembe véve az utolsó tavaszi fagy várható időpontját. Ezekkel a tudatos, alkalmazkodó megoldásokkal a kiskert nem csak túlélheti, de hosszú távon is termőképes maradhat a megváltozott klímaviszonyok közepette.

Az őszi-téli időszak pedig alkalmas a tervezésre és az előkészületekre. Ilyenkor ültethetünk gyümölcsfákat, gyümölcsstermő bokrokat melyeknek árnyékoló szerepe is lesz, komposztálhatunk, javíthatjuk szerves anyagokkal a talaj szerkezetét, termőképességét, és a fák metszését, ifjítását is annak szellemében végezhetjük, ha tavasszal alattuk lágyszárúakat természetünk majd. **És a lemosó permetezésekről, a fatörzsek meszeléséről se feledkezzünk meg, hiszen a kártevők és kórokozók egyedszámát télen e módszerekkel csökkenthetjük, ha már a fagy ezt újabban nem teszi meg helyettünk.**

forrás: Agrárszektor hírlevél

METAL STOP KERÉKPÁRÜZLET ÉS ÉPÜLETGÉPÉSZET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
- csövek, szerelvények,
- hűtőszekrények, fagyasz-

- tóládák, mosógépek,
- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSA-
- TORNÁK és FÜSTCSÜVEK kedvező áron!
- kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE!

GYOMAENDRÓD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909
Hitelletőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

Fényképalbum

Kedves Olvasók!

A Fényképalbumban folytatjuk az Endródiak Baráti Köre tevékenységéről, gyűléseiről korabeli fényképek közlését. Reméljük, hogy örömet szerzünk az Olvasóknak, ha saját magukat vagy ismerőseiket fedezik fel a képeken.

Az anyagot **Giricz László** bocsájtotta rendelkezésünkre, köszönet érte.

SPORT

Mérkőzések hétről hétre

Október utolsó hétvégéjén értek véget a megyei I. osztályú labdarúgó bajnokság első körének mérkőzései. A csapatok erőssorrendje is kialakult a kör végére. A rájátszás felső házának csapatai közül ötnök szinte biztos a helye, viszont a maradék egy helyért még több egyesület vívhat kemény csatát a második kör végéig.

A lejátszott mérkőzések eredményei:

2025. 09. 27. A Gyomaendrődi FC csapata szabadnapját töltötte.

2025. 10. 04. Gyomaendrődi FC – Nagyszénás SE 2 : 2
G.: Endrefalvi E., Forgács G.

A hazaiak rápihentek a mérkőzésre, mert a páratlan bajnoki létszám miatt a szabadnapjukat töltötték az előző fordulóban. Egyenlő erők küzdelmével indult a mérkőzés, majd a vendégek átvették az irányítást, de a huszadik percben egyik játékosuk már a második sárga lapját is begyűjtve a kiállítás sorsára jutott. Ez sem törte meg a lendületüket, hiszen mintegy tíz perc múlva megszerezték a vezetést is. A második féldőben öt perc játék után sikerült a hazaiaknak egyenlíteni, de nem igazán tudták az emberelőnyüket kamatoztatni. Sőt, tíz perc játék után ismét a vendégeknek sikerült gólt szerezni. A hazaiak helyzetkihasználása továbbra is csapnivaló volt, miközben tőlük is a kiállítás sorsára jutott egy játékos. Már senki nem bízott a gyomaendrődi pontszerzésben, de a hosszabbítás utolsó percében mégis öszszejött az egyenlítő találat. A Nagyszénásnak tíz emberrel kétszer is sikerült vezetést szereznie, az utolsó másodpercekben mégis pontokat vesztek. A csupa szív játékuk majdnem győzelemmel társult, meglepő módon, de nem érdemtelenül jutottak egy ponthoz. A Gyomaendrőd pedig győzelemmel felérő döntetlent ért el a 95. percben szerzett góllal

2025. 10. 11. Orosházi MTK-ULE 1923 – Gyomaendrődi FC 5 : 2
G.: Forgács G., Szilágyi P.

Mindkét csapat teljesítménye kicsit hullámzó volt az utóbbi hetekben, nagy kérdés ki talál hamarabb vissza a győzelem ösvényére. Míg a hazaiak a dobogóért hajtanak, a vendégek célja a felsőházi tagság megőrzése. Az Orosháza kezdett lendületebben, aminek eredménye már a harmadik percben gólból mutatkozott meg. Majd húsz perc múlva a főlányuk újabb gólt eredményezett. Az igen álmosan kezdő vendégek lassan magukhoz tértek és a harmincötödik percben büntetéből szépítettek. Ezután kiegyenlítődtött a játék, mindkét csapat helyzeteket dolgozott ki, de a féldőben már újabb találat egyik oldalon sem esett. A szünet utáni folytatásra feljavult a hazaiak játéka, és negyedórányi játék után öt perc alatt két távoli lövéssel bevették az ellenfél hálóját, amivel az érdemi dolgokat le is zárták a mérkőzésen. Még az utolsó tíz percben volt egy gyors gólváltás, de az csak a számszerűsége módosított. Az első féldő elején nagyon

belekezdett az Orosháza, akkor lezárhatta volna a mérkőzést, de egy kicsit kiengedtek, majd második féldőben a jó ütemben lött gólokkal megérdemelt győzelmet arattak. A vendégek az álmos kezdés miatt futottak az eredmény után, a góljaik csak a kozmetikázásra voltak elegendők.

2025. 10. 19. Gyomaendrődi FC – Mezőhegyesi SE 3 : 1
G.: Csipai M., Hanea M., Egri K.

A valamikor szebb napokat megelőző vendégek mára nagyon messze kerültek az elődeiktől igen erős mélyrepülésben vannak. Ennek megfelelően indult a mérkőzés, a hazaiak mindjárt az elején átvették a játék irányítását, mezőnyfölényben játszottak. Húsz perc elteltével megszerezték a vezetést is. Több gól nem esett a féldőig, de az eredmény nem tükrözte hűen a látottakat. A második féldőben sem változott a játék képe, a hazaiak irányítottak a vendégek védekeztek. Húsz perc játékot követően ismét jött egy hazai gól, majd azonnal szinte a semmiből szépítettek a vendégek. Továbbra is a hazaiak irányítottak, jöttek a helyzetek, de ki is maradtak, majd a mérkőzés utolsó percében csak sikerült újabb gólt szerezni, amivel le is zárták a mérkőzést. A szezon során több ilyen mérkőzése is volt a Gyomaendrődnek, ahol a rengeteg helyzet ellenére, végig izgulniuk kellett a győzelemért. Az ezer sebből vérző Mezőhegyes kellemes edzőpartnernek bizonyult, az ellenfele kapujára minimális veszélyt jelentett, szinte csak asszisztált a hazai csapat győzelméhez.

2025. 10. 24. Szarvasi FC 1905 – Gyomaendrődi FC 2 : 2
G.: Endrefalvi E., Forgács G.

Az első kör utolsó mérkőzése az eddig még pontot sem veszített Szarvas otthonában volt, amelyik csapat imponáló fölényrel vezette a bajnokságot. A vendég Gyomaendrőd azonban nem feltett kézzel állt bele ebbe a mérkőzésbe, igyekeztek bizonyítani, hogy helyük van az élmezőnyben. Egyenlő erők küzdelmét hozta a mérkőzés eleje, azonban a huszadik percben egy hazai védő segítségével a vendégek szereztek vezetést. Ekkor egy fokozattal magasabbra kapcsolt a hazai csapat és negyedóra elteltével három perc alatt kétszer is bevették a vendégek hálóját, így a féldőre már előnnyel mehettek pihenni. A második féldő is egyenlő erők küzdelmével indult. Tíz perc játékot követően azonban egy jól elvégzett távoli szabadrúgás utat talált a hazaiak hálójában. Ezután a hazaiak mindent elkövettek a győztes találat megszerzése érdekében, de csak helyzetekig jutottak. A Szarvasi támadói ezúttal elmaradtak a megszokott termékenységüktől, nem tudták feltörni a keményen és igen szervezeten védekező gyomaendrődi védelmet. Hiába volt néha nyomasztó hazai mezőnyfölény a vendégek állták a sarat és bravúros pontszerzést értek el az eddig százszerűsége Szarvas otthonában. Csak annak volt meglepetés az eredmény, aki nem látta a mérkőzést.

Fülöp Zoltán

VÁROSUNK Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1.

Tel., Fax: (66) 283-940 * Felelős: Szabó Zoltánné * Főszerkesztő: Iványi László * Főszerkesztő helyettes: Lehóczkiné Timár Irén * Szerkesztőség címe: Szabó Zoltánné Városunk szerkesztősége 5502 Gyomaendrőd, Endrődi u. 11. Tel. +36 20/519-8798 varosunk@gmail.com * Alapítók: †Vaszkó András, †Császár Ferenc, Iványi László * Szerkesztők: Czank Gábor, Dávid Benajmin, Fülöp Zoltán, Hegedűs Bence, Hunya Jolán, Klein Tünde, dr. Macsári Judit, Polányi Éva, Várfi András * Műszaki szerkesztő: Iványi László *

Lapzárta minden hónap 20. napján * Megjelenik minden hónap elsején

* MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 *
<http://www.varosunkujag.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com szerkesztoseg@varosunkujag.hu